

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 11.2.2026
COM(2026) 81 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Σχέδιο δράσης για την ασφαλή χρήση και αντιμετώπιση των δρόνων

1. Εισαγωγή

Οι δρόνοι, είτε χρησιμοποιούνται στον αέρα είτε στη θάλασσα είτε στην ξηρά, αποτελούν πλέον **αναπόσπαστο μέρος των σύγχρονων οικονομιών και κοινωνιών**. Δεδομένου ότι είναι μη επανδρωμένοι, αυτοματοποιημένοι και υποστηρίζονται ολοένα και περισσότερο από την τεχνητή νοημοσύνη, αποφέρουν απτά οικονομικά οφέλη σε τομείς όπως οι κατασκευές, η ενέργεια, οι μεταφορές, η γεωργία, η αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και η εφοδιαστική. Από το 2019 η χρήση ιπτάμενων δρόνων διέπεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο. Επίσης, λόγω του αυξανόμενου ρόλου που διαδραματίζουν στον τομέα της επιτήρησης και της αναγνώρισης, οι δρόνοι αποτελούν πλέον βασική συνιστώσα της ασφάλειας της Ευρώπης. Από τη σκοπιά της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, μόνο το τμήμα της αγοράς εμπορικών ιπτάμενων δρόνων προβλέπεται να ανέλθει περίπου σε 14,5 δισ. EUR έως το 2030 και ενδεχομένως να υπερβεί τα 50 δισ. EUR έως το 2033.

Ωστόσο, τα πρόσφατα περιστατικά κακόβουλης ή ανεύθυνης χρήσης δρόνων έχουν αναδείξει **σημαντικές και αυξανόμενες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας** για την Ένωση. Δρόνοι έχουν χρησιμοποιηθεί σε παραβιάσεις του εναέριου χώρου κρατών μελών, έχουν διαταράξει τη λειτουργία αερολιμένων και έχουν προκαλέσει παρ' ολίγον ατυχήματα με πολιτικά αεροσκάφη, αναδεικνύοντας έτσι τα τρωτά σημεία που παρουσιάζει η αρχιτεκτονική ασφάλειας που διαθέτουμε, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας της αεροπορίας. Στην πραγματικότητα, οι επιπτώσεις των περιστατικών αυτών εκτείνονται μακράν πέραν του εναέριου χώρου, δεδομένου ότι επηρεάζουν την προστασία των κρίσιμων υποδομών, των εξωτερικών συνόρων, των λιμένων, των κόμβων μεταφορών και των δημόσιων χώρων, συμπεριλαμβανομένων των πυκνοκατοικημένων περιοχών, καθώς και την ασφάλεια στη θάλασσα και την ενεργειακή ασφάλεια. Στον τομέα της ενέργειας συγκεκριμένα, δρόνοι έχουν χρησιμοποιηθεί για να διαταράξουν τη λειτουργία σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, εγκαταστάσεων αιολικής και ηλιακής ενέργειας, συστημάτων τηλεθέρμανσης και σκαφών μεταφοράς ενέργειας, γεγονός που καταδεικνύει ότι έχουν τις δυνατότητες να υπονομεύσουν τη συνέχεια του εφοδιασμού και την οικονομική ανθεκτικότητα. Οι υπερπήτσεις από άγνωστης ταυτότητας ή μη συνεργάσιμους δρόνους αυξάνουν την ένταση στον τομέα της ασφάλειας και λειτουργούν ως εργαλείο σηματοδότησης, με το οποίο υποβάλλεται σε δοκιμή η ετοιμότητα της Ένωσης, καθώς και η ικανότητά της να αντιδρά και να λαμβάνει αντίμετρα.

Πίσω από αυτές τις απειλές και προκλήσεις για την ασφάλεια κρύβεται ένα ευρύ φάσμα παραγόντων: εχθρικοί παράγοντες που είτε είναι κρατικοί είτε συνδέονται με το κράτος, τρομοκρατικές οργανώσεις, δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος και ιδιώτες. Καλύπτουν διάφορα επίπεδα έντασης, τα οποία εκτείνονται από την εγκληματική ή αμελή συμπεριφορά έως τις υβριδικές επιχειρήσεις και τις δραστηριότητες στρατιωτικού τύπου. Καθιστούν σκοπίμως δυσδιάκριτα τα όρια μεταξύ του στρατιωτικού και του μη στρατιωτικού τομέα. Επίσης, εκμεταλλεύονται τον διασυνοριακό χαρακτήρα της εσωτερικής αγοράς και των κοινών υποδομών, γεγονός που καταδεικνύει σαφώς ότι **κάθε απειλή κατά κράτους μέλους συνιστά απειλή κατά της Ένωσης στο σύνολό της**.

Στο πλαίσιο αυτό, παρότι η διαφύλαξη των κρίσιμων υποδομών, των εξωτερικών συνόρων και των δημόσιων χώρων και η μέριμνα για την ασφάλεια της αεροπορίας και την ασφάλεια στη θάλασσα εξακολουθούν να αποτελούν πρωτίστως ευθύνη των κρατών μελών, ο διασυνοριακός χαρακτήρας και ο υψηλός αντίκτυπος των περιστατικών που σχετίζονται με δρόνους δημιουργούν την **αδήριτη ανάγκη για ενισχυμένο συντονισμό, κοινή ετοιμότητα και**

αλληλεγγύη σε επίπεδο ΕΕ. Για τη διασφάλιση αποτελεσματικής αντιμετώπισης απαιτείται ολοκληρωμένη, συντονισμένη και στοχευμένη προσέγγιση, η οποία θα συνδυάζει τη μη στρατιωτική και τη στρατιωτική διάσταση. Το παρόν σχέδιο δράσης ανταποκρίνεται στις εκκλήσεις των κρατών μελών¹ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου² για την ανάπτυξη **ενιαίας προσέγγισης** έναντι των απειλών που συνδέονται με κακόβουλες πτητικές λειτουργίες δρόνων. Έχει σχεδιαστεί με σκοπό την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη μέσω συντονισμένης δράσης και τη συμπλήρωση των εθνικών μέτρων, ώστε να ενισχυθεί η συνεκτική και αποτελεσματική αντιμετώπιση.

Το παρόν σχέδιο δράσης διασφαλίζει την υιοθέτηση **συνεκτικής προσέγγισης στο επίπεδο του συνόλου της διοίκησης**, με πλήρη σεβασμό των σχετικών αρμοδιοτήτων και την αποφυγή ταυτόχρονα του κατακερματισμού. Το παρόν σχέδιο δράσης εστιάζει πρωτίστως στην πτυχή της μη στρατιωτικής εσωτερικής ασφάλειας, όπου εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά και ελλείψεις, και καλύπτει το πλήρες φάσμα των απειλών που σχετίζονται με τους δρόνους, από την πρόληψη ακούσιων ή εξ αμελείας περιστατικών έως τις απειλές κατά της εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ και τις υβριδικές απειλές, συμπληρώνοντας και στηρίζοντας παράλληλα το έργο που επιτελείται στον τομέα της άμυνας. Καθορίζει ένα σύνολο δράσεων προτεραιότητας στον μη στρατιωτικό τομέα, με στόχο τη βελτίωση της πρόληψης, του εντοπισμού και της αντιμετώπισης, καθώς και την ενίσχυση των συνεργειών μεταξύ του στρατιωτικού και του μη στρατιωτικού τομέα, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες. Ενισχύει επίσης την αμυντική ετοιμότητα της Ευρώπης, σύμφωνα με το έργο που επιτελούν η ΕΕ και τα κράτη μέλη μέσω διαφόρων αξόνων εργασίας οι οποίοι συνδέονται με τον χάρτη πορείας για την αμυντική ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030.

Η **ενίσχυση της ασφάλειας των πτητικών λειτουργιών δρόνων** και η προστασία από την κακόβουλη χρήση δρόνων αποτελούν προϋποθέσεις για την εμπιστοσύνη, την αποδοχή από το κοινό και την ευρείας κλίμακας ανάπτυξη των νόμιμων δρόνων. Συνεπώς, το παρόν σχέδιο δράσης υποστηρίζει επίσης ένα θετικό θεματολόγιο για τους δρόνους. Με την ενίσχυση της ασφάλειας, συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής αγοράς δρόνων, δεδομένου ότι αξιοποιεί τις δυνατότητες καινοτομίας, οικονομικής ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας σε όλους τους τομείς.

Το παρόν σχέδιο δράσης πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο μιας ευρύτερης δέσμης πρωτοβουλιών που πρότείνει η Επιτροπή για την ενίσχυση **της ετοιμότητας της ΕΕ και των προτεραιοτήτων της στους τομείς της εσωτερικής ασφάλειας και της άμυνας**. Λαμβανομένων υπόψη των επικείμενων προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας, το σχέδιο δράσης εστιάζει σε δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν βραχυπρόθεσμα, με παράλληλο σχεδιασμό μέτρων για πιο μακροπρόθεσμη ετοιμότητα. Παρότι οι πλέον πρόσφατες απειλές αφορούν ιπτάμενους δρόνους, το σχέδιο δράσης καλύπτει επίσης τους επίγειους και τους υποθαλάσσιους δρόνους, τους θαλάσσιους δρόνους επιφανείας και τις σχετικές αντιδρονικές ικανότητες, καθώς και τα μετεωρολογικά αερόστατα που χρησιμοποιούνται κατά ορισμένων

¹ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2025. EUCO 18/25.

² Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2025, σχετικά με την ενιαία απάντηση στις πρόσφατες παραβιάσεις του εναέριου χώρου και κρίσιμων υποδομών κρατών μελών της ΕΕ από τη Ρωσία [2025/2901(RSP)]· ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 22ας Ιανουαρίου 2026, σχετικά με τους δρόνους και τα νέα συστήματα πολέμου — η ανάγκη της ΕΕ να προσαρμοστεί για να ανταποκριθεί στις σημερινές προκλήσεις ασφαλείας [2025/2088(INI)].

κρατών μελών. Το παρόν σχέδιο δράσης βασίζεται στην ανακοίνωση του 2023³ σχετικά με την αντιμετώπιση δυνητικών απειλών που θέτουν οι δρόνοι και αντικαθιστά την ενδιάμεση επανεξέτασή της, καθώς και στη στρατηγική δρόνων 2.0 της ΕΕ⁴, η οποία παρέχει το γενικό πλαίσιο πολιτικής για την ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού και ασφαλούς ευρωπαϊκού οικοσυστήματος δρόνων.

2. Προετοιμασία: Αύξηση της ανθεκτικότητας της ΕΕ

Το σχέδιο δράσης εστιάζει στην **ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ετοιμότητας**. Πρώτον, αυτό βασίζεται στην ικανότητα της Ευρώπης να παραμένει στην αιχμή της τεχνολογικής εξέλιξης όσον αφορά τους δρόνους και τα αντιδρονικά συστήματα, αλλά και στην ικανότητα αύξησης της βιομηχανικής παραγωγής. Δεύτερον, για τον σκοπό αυτό απαιτούνται ενισχυμένες δράσεις κατά των κακόβουλων δρόνων, με ασφαλή και προστατευμένη ενσωμάτωση των δρόνων στον εναέριο χώρο και στην αγορά, καθώς και μέτρα αυξημένης ανθεκτικότητας για την προστασία των κρίσιμων υποδομών, των εξωτερικών συνόρων και των δημόσιων χώρων και του τομέα της θάλασσας.

2.1. Αύξηση της τεχνολογικής ανάπτυξης και της βιομηχανικής παραγωγής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων

Οι δρόνοι εξελίσσονται ταχέως, σημειώνοντας πρόοδο ως προς την ταχύτητα, την εμβέλεια, το ωφέλιμο φορτίο, την αυτονομία, τις πτήσεις κατά σμήνη, την ενσωμάτωση της ΤΝ, τα προηγμένα υλικά, την ελαχιστοποίηση των διαστάσεών τους και την αντίσταση στον ηλεκτρονικό πόλεμο. Ως εκ τούτου, τα αντιδρονικά συστήματα πρέπει επίσης να προσαρμόζονται γρήγορα ώστε να συμβαδίζουν με αυτές τις εξελίξεις. Η στήριξη της ανάπτυξης των εν λόγω τεχνολογιών είναι απαραίτητη για την ετοιμότητα της Ευρώπης. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται η κινητοποίηση του κατάλληλου επιπέδου δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, τόσο από μη στρατιωτική όσο και από αμυντική άποψη.

Τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ στηρίζουν την τεχνολογική ανάπτυξη των δρόνων και των αντιδρονικών ικανοτήτων, κυρίως μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας. Διάφορα προγράμματα προορίζονται επίσης για τη στήριξη ιδίως της ανάπτυξης νεοφυών και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων, όπως, π.χ., το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας (ΕΣΚ), μέσω του οικείου προγράμματος επιτάχυνσης, ή τα ενωσιακά προγράμματα ανατρεπτικής καινοτομίας (στο εξής: EUDIS) για αμυντικές εφαρμογές, μέσω ειδικών μαραθωνίων ανάπτυξης εφαρμογών και επιταχυντών, το πρόγραμμα HEDI (κόμβος καινοτομίας της ΕΕ για την άμυνα) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (στο εξής: ΕΟΑ), καθώς και η πρωτοβουλία BraveTech EU, η οποία επιτρέπει την αξιοποίηση καινοτομιών από την Ουκρανία που έχουν δοκιμαστεί στο πεδίο της μάχης. Θα πρέπει επίσης να κινητοποιηθεί ιδιωτική χρηματοδότηση για τη στήριξη της καινοτομίας και την αύξηση της παραγωγής.

Ωστόσο, πρέπει να αυξηθεί επείγοντως η συνοχή και ο αντίκτυπος μεταξύ των διαφόρων ενωσιακών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων συνοχής, καθώς και των εθνικών επενδύσεων, με σκοπό την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων, τη μείωση της διασποράς των κονδυλίων και τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου σε σαφείς προτεραιότητες. Για τον σκοπό

³ COM(2023) 659 final.

⁴ COM(2022) 652 final.

αυτό, η Επιτροπή προτείνει **ένα νέο και συντονισμένο πλαίσιο για την τόνωση της τεχνολογικής ανάπτυξης** και της παραγωγής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, το οποίο θα βασίζεται σε **πέντε πυλώνες**.

Πρώτον, η ΕΕ πρέπει να εστιάσει **τις επενδύσεις της εκεί όπου είναι πραγματικά σημαντικές**. Η Επιτροπή θα ξεκινήσει από κοινού με τα κράτη μέλη τη **χαρτογράφηση της πολιτικοστρατιωτικής βιομηχανίας**, με σκοπό τον καθορισμό των ορθών προτεραιοτήτων όσον αφορά τις τεχνολογίες και τις ικανότητες. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί η παροχή στοιχείων για τις επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογιών, την ενσωμάτωσή τους στους δρόνους και στα αντιδρονικά συστήματα και την αναγκαία αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής. Ένα τέτοιο εγχείρημα θα απαιτήσει συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής —σε διαβούλευση με την ύπατη εκπρόσωπο, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους— καθώς και διαφόρων εθνικών και ενωσιακών παραγόντων τόσο στον στρατιωτικό όσο και στον μη στρατιωτικό τομέα.

Δεύτερον, η ΕΕ πρέπει να υιοθετήσει **νέα προσέγγιση για τη δοκιμή καινοτόμων λύσεων** που θα καθιστούν δυνατή την ταχύτερη μετάβαση από το εργαστηριακό στάδιο στο στάδιο της ανάπτυξης. Για τον σκοπό αυτό, και βάσει της πρότασης της Επιτροπής για ρυθμιστικά δοκιμαστήρια⁵, θα πρέπει να αρθούν τυχόν φραγμοί που παρεμποδίζουν τη δοκιμή καινοτόμων τεχνολογιών δρόνων και αντιδρονικών τεχνολογιών σε ειδικά καθορισμένες περιοχές και εντός προσωρινού και ελεγχόμενου πλαισίου που έχει θεσπιστεί από κράτος μέλος ή από τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας (στο εξής: EASA). Η ευρωπαϊκή βιομηχανία χρειάζεται υποδομές για τη δοκιμή και την επικύρωση αντιδρονικών λύσεων. Η ΕΕ θα επιδιώξει **να ενισχύσει ένα δίκτυο πολυεθνικών κέντρων δοκιμών και εμπειρογνωσίας όσον αφορά τους δρόνους** σε όλα τα κράτη μέλη, το οποίο έχει δημιουργηθεί με σκοπό τη δοκιμή, την επίδειξη, την επικύρωση και την πιστοποίηση στρατιωτικών συστημάτων ή συστημάτων διπλής χρήσης στα συγκεκριμένα επιχειρησιακά τους περιβάλλοντα, όπως το κέντρο πειραματισμού για την ασφάλεια του θαλάσσιου βυθού (SEASEC).

Το ζωντανό εργαστήριο αντιδρονικών τεχνολογιών του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) θα αναβαθμιστεί ώστε να αποτελέσει ολοκληρωμένο κέντρο αριστείας της ΕΕ για την αντιμετώπιση των δρόνων. Το κέντρο αυτό θα συνεργάζεται με το ενωσιακό δίκτυο κέντρων δοκιμών δρόνων πολιτικής άμυνας, το οποίο βρίσκεται επί του παρόντος σε πιλοτική φάση εφαρμογής σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας. Θα εφαρμόζει —σε τακτική βάση και όποτε κρίνεται αναγκαίο— **ευρύ πρόγραμμα δοκιμών και επικύρωσης αντιδρονικών μέτρων**, αρχής γενομένης από την πρώτη έκδοση η οποία εστιάζει στην προστασία των κρίσιμων υποδομών. Η Επιτροπή θα στηρίζει επίσης την ανάπτυξη εναρμονισμένης μεθοδολογίας δοκιμών⁶ για τα αντιδρονικά συστήματα και θα εκδώσει **σύσταση σχετικά με τις προαιρετικές απαιτήσεις επιδόσεων για τα αντιδρονικά συστήματα**.

⁵ Πρόταση για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για τη διευκόλυνση της μεταφοράς στρατιωτικού εξοπλισμού, εμπορευμάτων και προσωπικού σε ολόκληρη την Ένωση.

⁶ Μέσω του έργου Courageous2, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη και χρηματοδοτείται από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA).

Τρίτον, είναι αναγκαίο να ληφθεί μέριμνα για σαφήνεια και ασφάλεια στην αγορά μέσω **στοχευμένων απαιτήσεων ασφάλειας και ενός συστήματος πιστοποίησης για τα αντιδρονικά συστήματα**. Η ενσωμάτωση απαιτήσεων ασφάλειας στις δοκιμές και την επικύρωση των αντιδρονικών συστημάτων διασφαλίζει ότι τα αντιδρονικά μέτρα δεν θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια της αεροπορίας. Συνεπώς, ο EASA —ως αρμόδια αρχή για την ασφάλεια της αεροπορίας— θα πρέπει να αναπτύξει κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να συμμορφώνονται τα αντιδρονικά συστήματα.

Τέταρτον, η **διαλειτουργικότητα** είναι απαραίτητη ώστε οι παραγωγοί δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων να είναι σε θέση να αυξήσουν την παραγωγή τόσο για τις στρατιωτικές όσο και για τις μη στρατιωτικές αγορές, διασφαλίζοντας ευελιξία και επιχειρησιακή συνέχεια και προάγοντας την αποτελεσματική διασυνοριακή συνεργασία. Με βάση τις υπό εξέλιξη εργασίες του EASA, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας και του NATO για την ευθυγράμμιση των στρατιωτικών και των μη στρατιωτικών προτύπων, η Επιτροπή, με την υποστήριξη της ύπατης εκπροσώπου, θα εξετάσει τρόπους για την προώθηση της χρήσης προτύπων που θα ισχύουν τόσο για τις στρατιωτικές όσο και για τις μη στρατιωτικές τεχνολογίες δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων.

Πέμπτον, η **παραγωγή δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων σε μεγάλη κλίμακα** είναι υψίστης σημασίας. Πολλοί βιομηχανικοί παράγοντες της ΕΕ αυξάνουν επί του παρόντος τις δυνατότητες σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων δρόνων. Ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει να πραγματοποιήσει επενδύσεις για την επίτευξη ικανοτήτων μαζικής παραγωγής αναπτύξιμων δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, με ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των αναδυόμενων καινοτόμων εταιρειών. Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αξιολογήσει τη δυνατότητα αξιοποίησης της επικείμενης νομοθετικής πράξης για την επιτάχυνση της βιομηχανικής παραγωγής, καθώς και της κοινής πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη κρίσιμων υποδομών που παρουσιάζεται στην ενότητα 4. Επιπροσθέτως, θα χρησιμοποιήσει επίσης δράσεις ενίσχυσης της βιομηχανίας στο πλαίσιο του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία, με σκοπό την τόνωση της παραγωγής δρόνων και αντιδρονικών ικανοτήτων στην ΕΕ, όπως περιγράφεται στην ενότητα 5.

Οι ευρωπαϊκές προσπάθειες για την ενίσχυση της παραγωγής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων πρέπει να καταβληθούν μέσω σύμπραξης του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Η Επιτροπή θα επεκτείνει τη συμμετοχή της βιομηχανίας με τη σύγκληση **βιομηχανικού φόρουμ για τους δρόνους και την αντιμετώπισή τους**, βασιζόμενη στην πρωτοβουλία για τη συμμαχία με την Ουκρανία στον τομέα των δρόνων. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η συνδυαστική αξιοποίηση ενός μεγάλου οικοσυστήματος βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής, όπως τα μικροκυκλώματα, η ΤΝ, η κβαντική τεχνολογία, το υπολογιστικό νέφος και ο κυβερνοχώρος. Επιπλέον, η Επιτροπή θα εξετάσει επιλογές για συμπράξεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με σκοπό την αντιμετώπιση βασικών τεχνολογικών κενών για την ανάπτυξη και την εκβιομηχάνιση των συστημάτων δρόνων που παράγονται στην ΕΕ.

2.2. Ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας και της ανθεκτικότητας έναντι των δρόνων

Η αυξανόμενη παρουσία μη καταχωρισμένων δρόνων στην ΕΕ αυξάνει τους κινδύνους κατάχρησης. Ταυτόχρονα, ευρύ φάσμα κρατικών και μη κρατικών παραγόντων μπορούν να εκμεταλλεύονται δρόνους, δεδομένου ότι ακόμη και βασικά μοντέλα του εμπορίου μπορούν να αναπτυχθούν πάνω από στρατηγικά περιουσιακά στοιχεία με ελάχιστες προσπάθειες.

Δεδομένης της εγγενούς δυνατότητας εύλογης αποποίησης ευθύνης για τέτοιες ενέργειες, οι ενέργειες αυτές συνιστούν αποτελεσματικό εργαλείο για υβριδικές απειλές, το οποίο είναι ικανό να προκαλέσει διαταραχές και να εκμεταλλευτεί τρωτά σημεία. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική η ανάγκη να αναβαθμιστούν οι απαιτήσεις ανθεκτικότητας σε διάφορους τομείς.

2.2.1. Ασφαλής και προστατευμένη ενσωμάτωση των δρόνων στον εναέριο χώρο και στην αγορά

Έως το τέλος του 2024 το ενωσιακό οικοσύστημα δρόνων είχε υπερβεί τους δύο εκατομμύρια καταχωρισμένους φορείς εκμετάλλευσης, σημειώνοντας αύξηση περίπου κατά 20 % σε χρονικό διάστημα μόλις ενός έτους. Ταυτόχρονα, οι λειτουργίες επαγγελματικού χαρακτήρα και υψηλότερου κινδύνου έχουν επεκταθεί ταχύτατα και αντικατοπτρίζουν την αυξανόμενη οργανωτική ωριμότητα μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης⁷. Αυτή η ταχεία επαγγελματοποίηση επιβεβαιώνει ότι οι δρόνοι αποτελούν μόνιμη και επεκτεινόμενη συνιστώσα της ευρωπαϊκής αεροπορίας, ενώ υπογραμμίζει παράλληλα την επείγουσα ανάγκη για ενίσχυση της εμπιστοσύνης, της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας.

Η ΕΕ έχει ήδη θεσπίσει ολοκληρωμένο πλαίσιο αεροπορίας για τους ιπτάμενους δρόνους, το οποίο παρέχει μια ισχυρή βάση για την ασφαλή ανάπτυξη ενός ταχέως αναπτυσσόμενου τομέα. Ωστόσο, οι εξελισσόμενες απειλές κατά της ασφάλειας και τα πρόσφατα περιστατικά έχουν αναδείξει την ύπαρξη περιορισμών στο υφιστάμενο πλαίσιο. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τον EASA, θα προτείνει **δέσμη μέτρων για την ασφάλεια ως προς τους δρόνους**, με σκοπό την προσαρμογή του πλαισίου για τους ιπτάμενους δρόνους στη σημερινή πραγματικότητα όσον αφορά την ασφάλεια, με παράλληλη διατήρηση των προϋποθέσεων για καινοτομία και ανάπτυξη της αγοράς. Θα τροποποιήσει τις σχετικές εκτελεστικές και κατ' εξουσιοδότηση πράξεις⁸ που απορρέουν από τον κανονισμό για τη θέσπιση κοινών κανόνων στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας⁹. Στόχος είναι να ενισχυθεί η αναγνώριση των πτητικών λειτουργιών δρόνων και η λογοδοσία σχετικά με αυτές, τόσο για τους φορείς εκμετάλλευσης δρόνων όσο και για τους χειριστές δρόνων, μεταξύ άλλων με την επέκταση των απαιτήσεων καταχώρισης και αναγνώρισης ώστε να συμπεριλαμβάνονται όλοι οι δρόνοι βάρους άνω των 100 g. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί η σύνδεση μεταξύ της καταχώρισης των φορέων εκμετάλλευσης και της χρησιμότητας των δρόνων, ώστε να αποφεύγεται έτσι η χρήση δρόνων των οποίων η ταυτότητα δεν μπορεί να εξακριβωθεί.

Από την άλλη πλευρά, για την ασφαλή επέκταση των νόμιμων πτητικών λειτουργιών δρόνων απαιτείται σύγχρονο περιβάλλον διαχείρισης της κυκλοφορίας. Η ΕΕ έχει θέσει ήδη σε εφαρμογή εναρμονισμένο πλαίσιο για το **U-space**¹⁰, με το οποίο θεσπίζονται ψηφιακές υπηρεσίες για την υποστήριξη ασφαλών, αυτοματοποιημένων και κλιμακώσιμων πτητικών λειτουργιών δρόνων. Παρότι το πλαίσιο αυτό βρίσκεται σε ισχύ, η ανάπτυξή του εξακολουθεί να είναι άνιση στα διάφορα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα προωθήσει και θα στηρίξει την πιο ενεργή εφαρμογή των υπηρεσιών U-space, σύμφωνα με τις εθνικές προτεραιότητες και τις επιχειρησιακές ανάγκες. Θα επιταχύνει επίσης τη συνεργασία με τα κράτη μέλη για τη βελτίωση του ορισμού και της ψηφιακής δημοσίευσης¹¹ των **γεωγραφικών**

⁷ Ο αριθμός των αδειών λειτουργίας σχεδόν πενταπλασιάστηκε, από περίπου 700 σε πάνω από 3 400, ενώ τα πιστοποιητικά φορέα εκμετάλλευσης ελαφρών ΣμηΕΑ αυξήθηκαν κατά περισσότερο από 60 %. Στοιχεία: EASA, [IAM Hub](#).

⁸ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/947 και κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/945.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1139 και σχετική εκτελεστική πράξη.

¹⁰ Εκτελεστικοί κανονισμοί (ΕΕ) 2021/664, (ΕΕ) 2021/665 και (ΕΕ) 2021/666.

¹¹ Για παράδειγμα, μέσω του κόμβου καινοτόμου εναέριας κινητικότητας (IAM) του EASA.

ζωνών στις οποίες οι πτητικές λειτουργίες δρόνων περιορίζονται ή διέπονται από προϋποθέσεις. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή, από κοινού με τον EASA και τα κράτη μέλη, θα αξιολογήσει τις τεχνικές προϋποθέσεις για τις μελλοντικές λειτουργίες γεωπερίφραξης που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην πρόληψη της ακούσιας εισόδου συμμορφούμενων δρόνων σε ευαίσθητες περιοχές ή περιοχές υψηλού κινδύνου.

Η Επιτροπή θα παρουσιάσει επίσης **μέτρα απλούστευσης των κανονιστικών ρυθμίσεων για τους δρόνους**, τα οποία αποσκοπούν στην καθιέρωση ευελιξίας για ορισμένες πτητικές λειτουργίες¹², όπως η εξάλειψη της ανάγκης προέγκρισης από τις αρχές και η μείωση του σχετικού διοικητικού φόρτου. Τα μέτρα αυτά θα περιλαμβάνουν επίσης πιθανή επέκταση των απαιτήσεων γεωνημερότητας ώστε να ισχύουν για όλους τους δρόνους βάρους άνω των 100 g.

Η Επιτροπή θα επιδιώξει να κινητοποιήσει τα σχετικά χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και συνεκτικής εφαρμογής των μέτρων που περιγράφονται ανωτέρω σε ολόκληρη την Ένωση.

Εκτός από τις ειδικές νομοθετικές ανάγκες και τα επιχειρησιακά μέτρα που αναφέρονται ανωτέρω για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, κεντρικό στοιχείο για την ασφάλεια αποτελεί η λήψη μέριμνας ώστε οι δρόνοι που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ να πληρούν τις δέουσες απαιτήσεις ασφάλειας με τις οποίες διασφαλίζεται ότι οι νόμιμοι δρόνοι δεν μπορούν να αποτελέσουν κίνδυνο για την ασφάλεια των πολιτών της ΕΕ ή να μετατραπούν σε φορείς απειλών από κακόβουλους παράγοντες.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα προτείνει την έναρξη εργασιών με τα κράτη μέλη για τη διενέργεια συντονισμένης εκτίμησης κινδύνου για την ασφάλεια των δρόνων και των αντιδρονικών ικανοτήτων σε επίπεδο Ένωσης, με την αξιολόγηση των κινδύνων στην οικεία αλυσίδα εφοδιασμού ΤΠΕ. Στη συνέχεια θα μπορούσε δημιουργηθεί **εργαλειοθήκη για την ασφαλή χρήση και αντιμετώπιση των δρόνων**, με την οποία θα προτείνονται αναλογικά μέτρα μετριασμού για την ασφάλεια, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη αντιδρονικών συστημάτων γύρω από κρίσιμες υποδομές.

Με την πλήρη εφαρμογή του κανονισμού για την κυβερνοανθεκτικότητα τον Δεκέμβριο του 2027, η μεγάλη πλειονότητα των δρόνων που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ θα υπόκεινται σε υποχρεωτικές απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας, ώστε να προωθείται με τον τρόπο αυτό η ασφάλεια εκ σχεδιασμού σε επίπεδο προϊόντος. Δεδομένου του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν οι ημιαγωγοί στην ανάπτυξη και τη λειτουργία αυτόνομων συστημάτων, οι κατασκευαστές δρόνων θα πρέπει να **ενσωματώνουν αξιόπιστα μικροκυκλώματα** στα συστήματά τους. Αυτό σημαίνει ότι τα μικροκυκλώματα αυτά πρέπει να είναι ασφαλή, αξιόπιστα και ανθεκτικά στις παραποιήσεις ή στις κυβερνοαπειλές.

Σε επίπεδο συστήματος, η Επιτροπή θα καταβάλει επίσης προσπάθειες για την καθιέρωση **ενωσιακού σήματος αξιόπιστων δρόνων**, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της εμπιστοσύνης στους μη στρατιωτικούς δρόνους. Το σήμα θα βασίζεται σε επαλήθευση από ανεξάρτητο τρίτο και θα καθορίζει πρόσθετα κριτήρια αξιοπιστίας και ανθεκτικότητας σε επίπεδο προϊόντος, χωρίς να επικαλύπτει την υφιστάμενη ενωσιακή νομοθεσία για την κυβερνοασφάλεια.

¹² Για τις λειτουργίες σε απόσταση οπτικής επαφής (VLOS), τις λειτουργίες πέραν οπτικής επαφής (-BVLOS).

Τέλος, λαμβανομένης υπόψη της ταχείας εξέλιξης των αγορών δρόνων, και κατόπιν εκκλήσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹³ και των κρατών μελών¹⁴ για την αξιολόγηση της συνεχιζόμενης συνάφειας και αποτελεσματικότητας της στρατηγικής δρόνων 2.0 της ΕΕ, στο πλαίσιο της **επισκόπησης προόδου του 2026** θα παρουσιαστεί ολοκληρωμένος απολογισμός της στρατηγικής, θα προσδιοριστούν κενά και καθυστερήσεις στην εφαρμογή της και θα αξιολογηθεί αν οι δράσεις της εξακολουθούν να είναι κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό ή αν απαιτείται να προσαρμοστούν, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην ασφάλεια και την ανταγωνιστικότητα.

2.2.2. Ενίσχυση της ετοιμότητας στα εξωτερικά σύνορα, τους δημόσιους χώρους και τις κρίσιμες υποδομές

Η ενίσχυση της ετοιμότητας της ΕΕ συνεπάγεται σημαντικές επενδύσεις για την προστασία των κρίσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων στον τομέα της θάλασσας, στα εξωτερικά σύνορα και στους δημόσιους χώρους.

Όσον αφορά την υλική ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών, η ΕΕ έχει θέσει σε εφαρμογή ένα οριζόντιο πλαίσιο: **την οδηγία για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων**, η οποία επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν εθνική στρατηγική ανθεκτικότητας, να διενεργήσουν εκτιμήσεις κινδύνου και στους έντεκα τομείς που καλύπτει η οδηγία, να προσδιορίσουν τις κρίσιμες οντότητές τους και να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη περιστατικών που προκαλούν διαταραχές. Η επείγουσα και πλήρης εφαρμογή της οδηγίας για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων από τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποτελέσει άμεση προτεραιότητα. Για τη στήριξη των κρατών μελών και των κρίσιμων οντοτήτων, η Επιτροπή θα εκδώσει μη δεσμευτικές **κατευθυντήριες γραμμές για μέτρα ενίσχυσης της ανθεκτικότητας**, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αντιμετώπιση των απειλών που θέτουν οι δρόνοι και τη χρήση λειτουργιών γεωπερίφραξης. Η Επιτροπή θα προτείνει επίσης σε πρόθυμα κράτη μέλη ένα **σχέδιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών έναντι της εισβολής δρόνων**, με βάση το μοντέλο των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων για τις κρίσιμες υποδομές στον τομέα της ενέργειας και για τα υποβρύχια καλώδια που έχουν διενεργηθεί στο παρελθόν.

Ο τομέας της θάλασσας είναι ιδιαίτερα ευάλωτος σε απειλές και επιθέσεις από εναέριους και υποθαλάσσιους δρόνους και δρόνους επιφανείας. Η ενίσχυση της επίγνωσης καταστάσεων στον τομέα της θάλασσας είναι απαραίτητη για την προστασία των θαλάσσιων κρίσιμων υποδομών και την εξυπηρέτηση των στρατιωτικών αναγκών. Μετά τη δημιουργία τους, οι **περιφερειακοί κόμβοι καλωδίων**¹⁵ θα μπορούσαν να επεκταθούν ώστε να διασφαλιστεί ευρύτερη λειτουργία επίγνωσης καταστάσεων στον τομέα της θάλασσας, με τη χρήση πόρων δρόνων και την παρακολούθηση απειλών από δρόνους¹⁶, με σκοπό την προστασία ειδικότερα όλων των θαλάσσιων κρίσιμων υποδομών.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα **δρομολογήσει πιλοτική δράση για την ενίσχυση της επίγνωσης καταστάσεων στον τομέα της θάλασσας**. Η δράση αυτή θα μπορούσε να εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των περιφερειακών κόμβων καλωδίων, με στόχο την προώθηση της συνεργασίας με την ακτοφυλακή και με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής

¹³ A European Lead Market for Civilian Drones — Now or Never (Μια ευρωπαϊκή πρωτοπόρος αγορά μη στρατιωτικών δρόνων — Ή τώρα ή ποτέ).

¹⁴ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: 16054/25 REV 2.

¹⁵ Όπως αναφέρεται στο σχέδιο δράσης για την ασφάλεια των καλωδίων [JOIN(2025) 9 final].

¹⁶ Όπως αναλύθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την ασφάλεια των καλωδίων και σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς, σχετικές δράσεις της στρατηγικής της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα.

Υπηρεσίας Ελέγχου της Αλιείας (στο εξής: EFCA), του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (στο εξής: EMSA) και του Frontex. Στο πλαίσιο της πιλοτικής δράσης θα προσδιοριστούν επίσης κενά και επείγουσες επιχειρησιακές ανάγκες για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση δρόνων στον τομέα της θάλασσας. Η εν λόγω δράση θα μπορούσε να υποστηριχθεί από αμυντικά προγράμματα της ΕΕ. Θα διασφαλιστεί η στενή συνεργασία με το έργο MARSUR του ΕΟΑ και με τα συστήματα θαλάσσιας επιτήρησης του ΝΑΤΟ. Η Επιτροπή θα στηρίζει επίσης την ανάπτυξη ικανοτήτων υποθαλάσσιας ανίχνευσης, συμβάλλοντας στην εξασφάλιση ικανοτήτων επίγνωσης καταστάσεων στον υποβρύχιο τομέα, οι οποίες είναι χρήσιμες τόσο για την προστασία των κρίσιμων υποδομών όσο και για τις αμυντικές θαλάσσιες εφαρμογές, ιδίως σε περιοχές όπου οι υποδομές είναι εκτεθειμένες σε απειλές (π.χ. περιοχές της Βαλτικής, του Εύξεινου Πόντου ή της Αρκτικής).

Η κακόβουλη χρήση δρόνων μπορεί να υπονομεύσει άμεσα τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, και συγκεκριμένα την επιτήρηση των συνόρων, διότι καθιστά εφικτή την αναγνώριση μοτίβων περιπολίας και σημείων διέλευσης των συνόρων, διευκολύνει το διασυνοριακό έγκλημα και διαταράσσει τις υποδομές και τις επιχειρήσεις διαχείρισης των συνόρων. Ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν επιτρέπει τη χρήση μη στρατιωτικών αντιδρονικών μέτρων για την προστασία των χερσαίων και των θαλάσσιων συνόρων, και κατ' επέκταση, όπου αυτό είναι αναγκαίο για την πρόληψη της καταστρατήγησης των συνοριακών ελέγχων, η εν λόγω χρήση επεκτείνεται στις περιμέτρους ασφαλείας των αερολιμένων.

Η προστασία των δημόσιων χώρων από τις απειλές που θέτουν μη συνεργάσιμοι δρόνοι βρίσκεται στο επίκεντρο του υφιστάμενου πλαισίου πολιτικής της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των δρόνων¹⁷. Στόχος είναι η παροχή στις αρχές επιβολής του νόμου των κατάλληλων ικανοτήτων και της κατάρτισης που απαιτούνται για την αντιμετώπιση απειλών από δρόνους και τη χρήση δρόνων για σκοπούς δημόσιας ασφάλειας, όπως ο έλεγχος του πλήθους. Η Επιτροπή θα **εντείνει τη δράση της για τη στήριξη της επιβολής του νόμου** στο πλαίσιο των εν λόγω προσπαθειών, ιδίως με την αναβάθμιση της κατάρτισης για την ενσωμάτωση της χρήσης μέτρων μετριασμού και εξουδετέρωσης και την επέκτασή της στους φορείς εκμετάλλευσης κρίσιμων υποδομών. Η ήδη συσταθείσα **ομάδα εμπειρογνομόνων για την αντιμετώπιση των δρόνων** θα διευρυνθεί, ώστε να συμπεριληφθούν οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ (π.χ. Frontex, Ευρωπόλ, EASA, ΕΟΑ). Θα παρέχει στήριξη για τον προσδιορισμό ελπιδοφόρων κοινών αντιδρονικών λύσεων, μεταξύ άλλων με την αύξηση της συχνότητας της ανταλλαγής διαβαθμισμένων πληροφοριών. Για να διευκολυνθούν οι εργασίες αυτές, θα καταρτιστεί διετές πρόγραμμα εργασίας για την ομάδα εμπειρογνομόνων για την αντιμετώπιση των δρόνων.

2.2.3. Προστασία από υβριδικές απειλές που οφείλονται σε άλλους μη επανδρωμένους φορείς απειλών, όπως τα αερόστατα

Κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους, αρκετές εκατοντάδες μετεωρολογικά αερόστατα απελευθερώθηκαν από τρίτες χώρες και εισήλθαν στον εναέριο χώρο ορισμένων κρατών μελών για διάφορους παράνομους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένου του λαθρεμπορίου. Τα αερόστατα αυτά, τα οποία είναι συνήθως εξοπλισμένα με κάρτες SIM για τη μετάδοση της θέσης τους μετά την εκφόρτωση, δίνουν στους διακινητές τη δυνατότητα να ανακτούν το ωφέλιμο φορτίο. Λόγω του μεγέθους και του βάρους τους, της απρόβλεπτης πορείας που ακολουθούν καθώς παρασύρονται από τους ανέμους, του δυνητικού πτητικού ύψους λειτουργίας τους και της ικανότητας ωφέλιμου φορτίου τους, τα εν λόγω μη επανδρωμένα αερόστατα θέτουν σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια και την προστασία, ιδίως όταν εκτελούν υπερπήσεις πάνω από

¹⁷ Όπως απορρέει από την ανακοίνωση της Επιτροπής του 2023 σχετικά με την αντιμετώπιση των απειλών που θέτουν οι δρόνοι.

κρίσιμες υποδομές όπως οι αερολιμένες, όπου μπορούν να προκαλέσουν ατυχήματα ή να οδηγήσουν σε κλεισίματα. Ο εντοπισμός τους είναι ιδιαίτερα δύσκολος, δεδομένου ότι οι συσκευές συνδεσιμότητας είναι συνήθως ανενεργές κατά τη διάρκεια της πτήσης. Κατά συνέπεια, τα βαρέα μη επανδρωμένα αερόστατα συνιστούν στρατηγική και επί το πλείστον ανεξέλεγκτη απειλή.

Διάφορα μέτρα του παρόντος σχεδίου δράσης θα μπορούσαν να αποβούν χρήσιμα για την αντιμετώπιση απειλών από μετεωρολογικά αερόστατα. Είναι αναγκαίο να ληφθούν πρόσθετα μέτρα προκειμένου να αποτραπεί η δυνατότητα, αφενός, των εγκληματιών να χρησιμοποιούν τέτοια αερόστατα και, αφετέρου, των κρατικών και μη κρατικών παραγόντων να τα εκμεταλλεύονται ως εργαλείο υβριδικών εκστρατειών. Η Επιτροπή προτείνει την **οργάνωση ειδικής ομάδας εργασίας για την αντιμετώπιση της πολυδιάστατης πτυχής των απειλών**, η οποία θα εξετάσει μέτρα που συνδέονται με τη συνδεσιμότητα, την παρακολούθηση του ραδιοφάσματος, την εκτροπή του ίχνους πτήσης, καθώς και άλλους τρόπους αντιμετώπισης των απειλών, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών και των εθνικών αρχών σε θέματα εθνικής ασφάλειας και άμυνας. Επιπλέον, προκειμένου να εξευρεθούν καινοτόμες, ταχείες και επιχειρησιακές λύσεις για την αύξηση της ανθεκτικότητας έναντι απειλών αυτού του είδους, η Επιτροπή, από κοινού με τα πλέον ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, θα διοργανώσει άμεσα **πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος με συγκεκριμένη αποστολή για τον ιδιωτικό τομέα**, ιδίως για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, προκειμένου να προταθούν νέοι τρόποι αντιμετώπισης των εν λόγω απειλών.

- Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις επαφές με τα κράτη μέλη προκειμένου:
 - **Να αναπτύξει, έως το τέταρτο τρίμηνο του 2026, ενωσιακό σήμα αξιόπιστων δρόνων για την ενίσχυση της αξιοπιστίας των μη στρατιωτικών δρόνων που διατίθενται στην αγορά.**
 - **Να βελτιώσει, έως το τέταρτο τρίμηνο του 2026, τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών για τη γεωγραφική ζώνη ΣμηΕΑ και να καθορίσει, έως το 2027, τις τεχνικές απαιτήσεις για τη λειτουργία γεωπερίφραξης.**
 - **Να δημιουργήσει, έως το πρώτο τρίμηνο του 2027, ενωσιακό κέντρο αριστείας για την αντιμετώπιση των δρόνων και να ξεκινήσει προγράμματα δοκιμών, στα οποία θα ενσωματώνονται απαιτήσεις ασφάλειας της αεροπορίας. Να υποστηρίξει την ανάπτυξη πλήρους προτύπου εναρμονισμένης μεθοδολογίας δοκιμών για την αντιμετώπιση συστημάτων μη επανδρωμένων αεροσκαφών.**
 - **Να ξεκινήσει, έως το 2027, πιλοτική δράση για την ενίσχυση της επίγνωσης καταστάσεων στον τομέα της θάλασσας, με σκοπό την αντιμετώπιση απειλών από δρόνους επιφανείας και υποθαλάσσιους δρόνους.**
 - **Να διευρύνει, το πρώτο τρίμηνο του 2026, τη σύνθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων για την αντιμετώπιση των δρόνων (CUASG) υπό την προεδρία της Επιτροπής, ώστε να συμπεριληφθούν οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ (π.χ. Frontex, Ευρωπόλ, ΕΟΑ, ΕΑΣΑ).**
 - **Να αναβαθμίσει, έως το δεύτερο τρίμηνο του 2026, τον κύκλο κατάρτισης των υπαλλήλων επιβολής του νόμου, ώστε να συμπεριληφθούν μέτρα μετριασμού και εξουδετέρωσης.**
-
- Θα συγκροτήσει, έως το δεύτερο τρίμηνο του 2026, **βιομηχανικό φόρουμ για τους δρόνους και την αντιμετώπισή τους** —το «φόρουμ D-TECT» (τεχνολογία δρόνων για την αντιμετώπιση απειλών).
 - Θα στηρίξει την επέκταση των νεοφυών επιχειρήσεων στον τομέα των δρόνων και της αντιμετώπισης των δρόνων, καθώς και **την αύξηση των παραγωγικών ικανοτήτων.**
 - **Θα συγκροτήσει άμεσα ομάδα εργασίας με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ειδικά για τις απειλές από αερόστατα και θα διοργανώσει, το δεύτερο τρίμηνο του 2026, ειδικό μαραθώνιο ανάπτυξης εφαρμογών για τις απειλές από αερόστατα, ώστε η βιομηχανία και η κοινότητα των νεοφυών επιχειρήσεων να προτείνουν καινοτόμες λύσεις.**

3. Εντοπισμός: Αύξηση της ικανότητας εντοπισμού απειλών από δρόνους

Ο εντοπισμός, η παρακολούθηση και η αναγνώριση αποτελούν κεντρικά στοιχεία για την καταπολέμηση κακόβουλων δραστηριοτήτων δρόνων. Η ικανότητα διάκρισης μεταξύ φίλιων και εχθρικών δρόνων συμβάλλει στο φιλτράρισμα και την ταξινόμηση των εντοπισθέντων δρόνων ανάλογα με τα προφίλ κινδύνου τους, ώστε να εξασφαλίζεται τελικά στις αρχές ασφάλειας η δυνατότητα να εστιάζουν την προσοχή και τους πόρους τους. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται σημαντική ενίσχυση της επίγνωσης της κατάστασης γύρω από τις πτητικές λειτουργίες δρόνων, μεταξύ άλλων μέσω της ενσωμάτωσης διαφόρων ροών πληροφοριών οι οποίες σήμερα δεν είναι συνδεδεμένες. Απαιτεί επίσης την ενίσχυση των ικανοτήτων εντοπισμού με την ανάπτυξη μιας προσέγγισης πολλαπλής ανίχνευσης και την αξιοποίηση των τεχνολογικών εξελίξεων, καθώς και των τηλεπικοινωνιακών δικτύων.

3.1. Βελτίωση της επίγνωσης της κατάστασης

Η απουσία ολοκληρωμένης εναέριας επιτήρησης για τις δραστηριότητες δρόνων, σε συνδυασμό με τους εγγενείς περιορισμούς των ικανοτήτων εντοπισμού, επιτρέπει σε κακόβουλους παράγοντες να αποφεύγουν δυνητικά τον εντοπισμό, τουλάχιστον προσωρινά, και να δημιουργούν δυνατότητα εύλογης αποποίησης ευθύνης. Επομένως, είναι σημαντικό να βελτιωθεί η επίγνωση της κατάστασης όσον αφορά τις πτητικές λειτουργίες δρόνων.

Πρώτον, είναι αναγκαίο να **υποστηριχθεί η ενσωμάτωση των σχετικών δεδομένων σε ειδικά για τον σκοπό αυτό συστήματα ενιαίας απεικόνισης**. Με βάση το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο, όπως το U-space, καθώς και τις ενισχυμένες υποχρεώσεις καταχώρισης στο μέλλον, θα είναι δυνατή η δημιουργία ικανότητας εντοπισμού, παρακολούθησης και αναγνώρισης οποιωνδήποτε νόμιμων δρόνων σχεδόν σε πραγματικό χρόνο. Θα πρέπει να συνδυάζονται διάφορες ροές πληροφοριών. Στο πλαίσιο αυτό, ο Eurocontrol έχει αναπτύξει ένα **ενιαίο σύστημα εναέριας απεικόνισης**, το **CIMACT** (εργαλείο συντονισμού πολιτικοστρατιωτικής διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας), το οποίο επιτρέπει τον εντοπισμό και την αναγνώριση πιθανών απειλών από δρόνους σε πραγματικό χρόνο. Η Επιτροπή θα στηρίξει τη δημιουργία τέτοιων εργαλείων που ενσωματώνουν δεδομένα εντοπισμού και αναγνώρισης, καθώς και ανάντη παράγοντες διευκόλυνσης για τη διάκριση μεταξύ εγκεκριμένων δραστηριοτήτων και μη συνεργάσιμων δραστηριοτήτων δρόνων. Όσον αφορά το μέλλον, η ενισχυμένη επίγνωση της κατάστασης θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω μέσω της σταδιακής ανάπτυξης λύσεων ευδιακριτότητας δρόνων, με βάση το U-space και τα πλαίσια καταχώρισης και αναγνώρισης.

Δεύτερον, **τα σχετικά δεδομένα θα πρέπει να είναι προσβάσιμα από τις αρμόδιες αρχές**. Το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την ασφάλεια της αεροπορίας παρέχει ήδη τη νομική βάση για τον σκοπό αυτό¹⁸. Με βάση τα ανωτέρω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβούν σε πρακτικές ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της ανταλλαγής των σχετικών δεδομένων μεταξύ των αρμόδιων αρχών πολιτικής αεροπορίας, των αρχών επιβολής του νόμου και των στρατιωτικών αρχών. Με τον τρόπο αυτό θα παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιπέδου των απειλών, διασφάλισης ταχύτερης αντιμετώπισης, καθώς και η δυνατότητα καταλογισμού ευθυνών στους φορείς εκμετάλλευσης δρόνων που δεν τηρούν τα μέτρα ασφάλειας.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1139, άρθρο 74.

Τρίτον, είναι **σημαντικό να προαχθεί η ανταλλαγή περισσότερων πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για τη βελτίωση των διδαγμάτων που αντλούνται** από περιστατικά του παρελθόντος και για τη διαμόρφωση σαφούς εικόνας της κατάστασης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα διερευνήσει από κοινού με τα κράτη μέλη τη δυνατότητα σταδιακής δημιουργίας μιας επιχειρησιακής, ασφαλούς, εύχρηστης και αξιόπιστης **ενωσιακής πλατφόρμας περιστατικών με δρόνους**, η οποία θα βασίζεται στην κανονιστική αναφορά περιστατικών, κατά περίπτωση, και σε υφιστάμενη ψηφιακή πλατφόρμα ανοικτού κώδικα. Η πλατφόρμα θα επιτρέπει την παροχή ροής σχετικών περιστατικών σχεδόν σε πραγματικό χρόνο και θα είναι προσβάσιμη για τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Η πλατφόρμα αυτή θα μπορούσε να στηρίζει τη δημιουργία δομημένης βάσης δεδομένων για μη εγκεκριμένους δρόνους και να επωφεληθεί από την ανάπτυξη κοινού μορφοτύπου δεδομένων για τα αντιδρονικά συστήματα. Η Επιτροπή θα στηρίζει τις πρωτοβουλίες πρόθυμων κρατών μελών για την ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών, π.χ. σε περιφερειακό επίπεδο.

Τέταρτον, οι **δυνατότητες εντοπισμού, παρακολούθησης και αναγνώρισης** θα πρέπει επίσης να ενσωματωθούν στα εθνικά συστήματα επιτήρησης των συνόρων και να συμβάλουν στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής εικόνας της κατάστασης, συμπεριλαμβανομένου του EUROSUR¹⁹, ώστε να είναι δυνατή η εξασφάλιση επιχειρησιακής υποστήριξης και συντονισμένου χειρισμού διασυνοριακών περιστατικών. Εν προκειμένω, θα πρέπει επίσης να καλύπτονται, κατά περίπτωση, οι σχετικές ενέργειες εντοπισμού στο πλαίσιο των επιχειρήσεων του Frontex. Η Επιτροπή θα στηρίζει τα πρόθυμα κράτη μέλη στην αναζήτηση πολιτικοστρατιωτικών συνεργειών με στρατιωτικά συστήματα επίγνωσης της κατάστασης και συστήματα ασφάλειας, τηρουμένης πλήρως της ενωσιακής νομοθεσίας.

3.2. Ανάπτυξη πολυτομεακών ικανοτήτων ανίχνευσης

Ο εντοπισμός παράνομων και δυνητικά κακόβουλων δρόνων βασίζεται κατ' ανάγκη σε διάφορους αισθητήρες. Ο παραδοσιακός εντοπισμός βάσει ραντάρ παρουσιάζει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Τα ραντάρ μεγάλης εμβέλειας εντοπίζουν μεγαλύτερα αντικείμενα σε μεγαλύτερο ύψος, ενώ τα ραντάρ μικρής εμβέλειας εστιάζουν στην παρακολούθηση μικρών αποστάσεων. Επιπλέον, τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των δρόνων και των πτητικών λειτουργιών των δρόνων παρουσιάζουν προκλήσεις, όπως η αντανάκλαση του εδάφους, η μικρή διατομή ραδιοεντοπισμού των δρόνων, το χαμηλό ύψος στο οποίο μπορούν να ίπτανται οι δρόνοι και ο κίνδυνος κορεσμού σε περίπτωση σμηνών δρόνων. Κατά συνέπεια, για τον εντοπισμό κακόβουλων δρόνων απαιτείται **προσέγγιση πολλαπλών αισθητήρων, η οποία ενσωματώνεται μέσω λογισμικού διοίκησης και ελέγχου (C2) με τη χρήση TN** και παρέχει τη δυνατότητα σαφούς επίγνωσης της κατάστασης, ιδίως για την προστασία των κρίσιμων υποδομών.

Οι **τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις** θα ενισχύσουν τις ικανότητες εντοπισμού. Για παράδειγμα, στον τομέα τόσο των παθητικών όσο και των ενεργητικών συστημάτων ραντάρ, τα ραντάρ που λειτουργούν με λογισμικό στη ζώνη X και πέραν αυτής μπορούν να παρέχουν ενισχυμένες ικανότητες εντοπισμού. Άλλοι τομείς ενδιαφέροντος είναι οι **ακουστικοί αισθητήρες**, όπως τα μικρόφωνα ακουστικής συγχρονισμένης συστοιχίας με τη χρήση TN, ο εξοπλισμός εντοπισμού και αποστασιομέτρησης μέσω φωτός (LiDAR) με τη χρήση παλμικού

¹⁹ Ευρωπαϊκό σύστημα επιτήρησης των συνόρων.

λείζερ, οι θερμικές κάμερες υπέρυθρης ακτινοβολίας, οι οποίες επιτρέπουν την ανίχνευση μικρών διακυμάνσεων θερμότητας, και οι οπτικοί αισθητήρες.

Η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει τη στήριξη που παρέχει για την εγχώρια ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών διπλής χρήσης, οι οποίες πρέπει να ενσωματωθούν σε πολυτομεακά συστήματα ανίχνευσης, με την υποστήριξη ενός δομοστοιχειωτού, καταναμεμένου συστήματος C2 με τη χρήση TN, καθώς και κρυπτογραφημένης επικοινωνίας. Τα συστήματα αυτά θα μπορούσαν είτε να αναπτυχθούν για την προστασία συγκεκριμένων κρίσιμων υποδομών σε μόνιμη βάση είτε να τοποθετηθούν σε χερσαία ή θαλάσσια οχήματα για αυξημένη ευελιξία. Τα συστήματα αυτά είναι εκ σχεδιασμού μη στρατιωτικά, αλλά θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα ως συμπληρωματικά συστήματα των υφιστάμενων στρατιωτικών ικανοτήτων για την ενίσχυση των συνολικών ικανοτήτων εντοπισμού. Η διαλειτουργικότητα —μέσω της εφαρμογής αναγνωρισμένων πρότυπων— είναι καίριας σημασίας για την εξασφάλιση, αφενός, της δυνατότητας δομοστοιχείωσης τόσο με παλαιότερους και μελλοντικούς αισθητήρες όσο και με επενεργητές και, αφετέρου, της δυνατότητας ομαλής ενσωμάτωσης στα συστήματα αεράμυνας ή εναέριας επιτήρησης. Αυτές οι δομοστοιχειωτές ικανότητες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν επωφελώς μέσω ενός προγράμματος κοινών προμηθειών για την προστασία συγκεκριμένων κρίσιμων υποδομών²⁰.

3.3. Αξιοποίηση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων για την ενίσχυση του εντοπισμού

Τα υφιστάμενα **τηλεπικοινωνιακά δίκτυα 5G θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση και τη διεύρυνση του εντοπισμού δρόνων**. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να στηρίζουν την ανάπτυξη ικανότητας εντοπισμού και παρακολούθησης δρόνων σε δύο επίπεδα που βασίζεται στην κυψελοειδή τεχνολογία.

Στο πρώτο επίπεδο, η υφιστάμενη χωρητικότητα δικτύου θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τον **εντοπισμό συνδεδεμένων δρόνων** μέσω της αναγνώρισης ασυνήθιστων ταυτοτήτων κάρτας SIM, τύπων διαβίβασης δεδομένων ή δραστηριοτήτων. Τα δίκτυα θα πρέπει να παρέχουν ειδοποιήσεις βάσει συμπεριφοράς για ταχέως κινούμενα περιουσιακά στοιχεία μέσω μη παραδοσιακών διαδρομών, με τη διαμόρφωση αυτοματοποιημένων συστημάτων εντοπισμού και έγκαιρης προειδοποίησης με τη χρήση TN. Αυτή η μέθοδος εντοπισμού θα βασίζεται σε ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και των φορέων εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών. Απαιτεί επίσης ισχυρές βιομηχανικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ των εταιρειών TN και των παρόχων και φορέων εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών, καθώς και πλήρη υλοποίηση της εργαλειοθήκης για την ασφάλεια του 5G²¹²².

Αυτή η ικανότητα παρακολούθησης της συνδεσιμότητας θα μπορούσε να ενισχυθεί με την ανάπτυξη της **έννοιας του «ψηφιακού εναέριου χώρου»**, η οποία παρέχει συνδεσιμότητα βάσει 5G σε δρόνους —και καθιστά συνεπώς δυνατό τον εντοπισμό τους— σε μεγαλύτερα υψόμετρα απ' ό,τι σήμερα. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για την έκδοση **εκτελεστικής απόφασης με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς εναρμονισμένης διαθεσιμότητας ραδιοφάσματος στις παραδοσιακές εναρμονισμένες**

²⁰ Βλ. ενότητα 4.

²¹ Βλ. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/cybersecurity-5g-networks-eu-toolbox-risk-mitigating-measures>.

²² Σύμφωνα με την αναθεώρηση της νομοθετικής πράξης για την κυβερνοασφάλεια [COM(2026) 11] και τη νομοθετική πράξη για τα ψηφιακά δίκτυα [COM(2026) 16].

επίγειες ζώνες συχνοτήτων κινητών συστημάτων. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί εφικτή η ασφαλής λειτουργία των δρόνων σε μεγάλες αποστάσεις. Θα σχεδιάσει επίσης μηχανισμό για τη διαφοροποίηση των δρόνων από άλλους χρήστες και θα θεσπίσει υποχρέωση εκ των προτέρων αναγνώρισης ενός δρόνου για τη σύνδεσή του με το δίκτυο κινητών επικοινωνιών.

Στο δεύτερο επίπεδο, θα πρέπει να αξιοποιείται η ανίχνευση μέσω κυψελοειδών δικτύων για τον **εντοπισμό μη συνδεδεμένων δρόνων**. Το **σύστημα ολοκληρωμένης επικοινωνίας και επικοινωνίας ανίχνευσης (στο εξής: ISAC)** ενσωματώνει την ανίχνευση στο δίκτυο κινητών επικοινωνιών. Έχει ουσιαστικά τη δυνατότητα να μετατρέπει κεραίες 5G και επόμενης γενιάς σε αισθητήρες ραντάρ, ικανούς να εντοπίζουν τη χωρική θέση οποιουδήποτε ιπτάμενου άγνωστου αντικειμένου, συμπεριλαμβανομένων των αερόστατων. Βραχυπρόθεσμα, η εν λόγω τεχνολογία θα μπορούσε να αναπτυχθεί πάνω από ορισμένες τοποθεσίες, όπως οι εγκαταστάσεις κρίσιμων υποδομών. Εάν και όταν αναπτυχθεί πλήρως σε έδαφος ή σε μεγάλη περιοχή, θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση ψηφιακών διδύμων, αναπαριστώντας ψηφιακά τη φυσική παρουσία αντικειμένων στον εναέριο χώρο. Αυτό θα μπορούσε επίσης να έχει δυναμικές στρατιωτικές εφαρμογές, όπως η συμπλήρωση υφιστάμενων στρατιωτικών συστημάτων εναέριας επιτήρησης ή ο εντοπισμός παρεμβολών σε ραδιοσυχνότητες.

Το ISAC βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο των δοκιμών από ευρωπαϊκούς παρόχους τηλεπικοινωνιών, και έχουν πραγματοποιηθεί τα πρώτα βήματα για την τυποποίησή του, ιδίως στο πλαίσιο των δικτύων 6G. Για την ταχύτερη ανάπτυξή του, η Επιτροπή θα προτείνει τις αναγκαίες κανονιστικές αλλαγές, όπως το να διασφαλιστεί ότι η κατανομή του ραδιοφάσματος θα επιτρέπει την ανίχνευση, περιορίζοντας παράλληλα τις παρεμβολές στις αεροπορικές μεταφορές. Για τον σκοπό αυτό, οι σχετικές διατάξεις προβλέπονται στην πρόσφατη πρόταση πράξης για τα ψηφιακά δίκτυα. Βραχυπρόθεσμα, η Επιτροπή θα προτείνει την ανάθεση εντολής στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη των Ταχυδρομικών και Τηλεπικοινωνιακών Οργανισμών (CEPT) για την ανάπτυξη τεχνικών και λειτουργικών συνθηκών ανίχνευσης και, ακολούθως, την έκδοση τροποποιημένης απόφασης εναρμόνισης που θα επιτρέπει τη χρήση ραδιοφάσματος για ανίχνευση.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα διερευνήσει από κοινού με τα κράτη μέλη τρόπους αξιοποίησης — τόσο για στρατιωτική όσο και για μη στρατιωτική χρήση— των τηλεπικοινωνιακών δικτύων 5G για κατανεμημένη υπολογιστική ικανότητα, με την εξέταση λύσεων παρυφών και υπολογιστικού νέφους.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης τις επαφές με τα κράτη μέλη προκειμένου:

- **Να βελτιώσει την επίγνωση της κατάστασης μέσω**
 - ο της ενσωμάτωσης σχετικών δεδομένων σε ειδικά για τον σκοπό αυτό συστήματα ενιαίας απεικόνισης·
 - ο της διερεύνησης της σταδιακής δημιουργίας **ενωσιακής πλατφόρμας περιστατικών με δρόνους**·
 - ο της ενσωμάτωσης δυνατοτήτων εντοπισμού, παρακολούθησης και αναγνώρισης στα εθνικά συστήματα επιτήρησης των συνόρων·
 - ο κοινών μορφοτύπων δεδομένων για τις αντιδρονικές δυνατότητες.
 - Να παροτρύνει σθεναρά τα κράτη μέλη ώστε να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών πολιτικής αεροπορίας, των αρχών επιβολής του νόμου και των στρατιωτικών αρχών.
- **Θα λάβει τα αναγκαία κανονιστικά μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η χρήση του ραδιοφάσματος για ανίχνευση** μέσω τροποποιημένης απόφασης εναρμόνισης του ραδιοφάσματος.

Η Επιτροπή θα **στηρίξει τα κράτη μέλη που επιθυμούν να δοκιμάσουν σε πραγματικές συνθήκες και να αναπτύξουν αυτές τις νέες ικανότητες εντοπισμού** για την προστασία κρίσιμων υποδομών ή την κλιμάκωση αυτής της ικανότητας εντοπισμού σε έδαφος που εξυπηρετεί τις στρατιωτικές αρχές, τις αρχές επιβολής του νόμου και τυχόν άλλες αρμόδιες αρχές. Η Επιτροπή θα καλέσει επίσης την Ουκρανία να εξετάσει το ενδεχόμενο συμμετοχής της στις εν λόγω δραστηριότητες. Θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάπτυξης ικανοτήτων ανίχνευσης μέσω κυψελωιδών δικτύων κατά μήκος των συνόρων των κρατών μελών που πλήττονται περισσότερο από απειλές που θέτουν οι δρόνοι ή άλλα ιπτάμενα αντικείμενα, όπως τα αερόστατα. Θα πρέπει να θεσπιστεί κατάλληλο εθνικό πλαίσιο διακυβέρνησης μεταξύ των πολιτικών και των στρατιωτικών αρχών, των προμηθευτών τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, των ιδιοκτητών πύργων, των φορέων εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών και του διαχειριστή υποδομών, ώστε να διασφαλιστεί ότι πληρούνται ρητά οι απαιτήσεις εθνικής ασφάλειας.

4. Αντιμετώπιση: Ενίσχυση της συνεργασίας και της αλληλεγγύης σε επίπεδο ΕΕ

Οποτεδήποτε επέρχεται περιστατικό και εντοπίζονται ένας ή περισσότεροι κακόβουλοι δρόνοι, οι απειλές πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα και αποτελεσματικά. Η επιχειρησιακή αντιμετώπιση περιστατικών αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών, δεδομένου ότι συνδέεται στενά με θέματα εθνικής ασφάλειας και άμυνας. Ωστόσο, οι συντονισμένες δράσεις σε επίπεδο ΕΕ μπορούν να στηρίξουν τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη αντιδρονικών ικανοτήτων και λύσεων. Η διάσταση αυτή απαιτεί ισχυρές συνέργειες μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα, καθώς και επαρκώς καθορισμένους και δοκιμασμένους κανόνες εμπλοκής με βάση την εκάστοτε απειλή.

4.1. Επιχειρησιακές συνέργειες μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα

Όσον αφορά τη συλλογική αεράμυνα, το NATO διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στην προστασία από συμβατικές απειλές, όπως οι αεροπορικές και πυραυλικές απειλές υψηλών προδιαγραφών. Με την εμφάνιση των απειλών από δρόνους, ιδίως από συστήματα χαμηλού κόστους, η αεράμυνα εξελίσσεται και, κατά συνέπεια, απαιτείται πρόσθετο επίπεδο αντιδρονικού δικτύου. Από την άλλη πλευρά, η προστασία των συνόρων, των αερολιμένων, των θαλάσσιων λιμένων, των ενεργειακών υποδομών και των ευαίσθητων τοποθεσιών από δρόνους χαμηλού κόστους δεν μπορεί να βασίζεται μόνο στον στρατιωτικό τομέα. Αυτό αναδεικνύει και την αναγκαιότητα του συντονισμού μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα. Οι αντιδρονικές ικανότητες πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ένα δυναμικό, προσαρμόσιμο και ολοκληρωμένο δίκτυο, τόσο για μη στρατιωτικούς σκοπούς ασφάλειας όσο και για αμυντικούς σκοπούς.

Μόλις εντοπιστεί μια απειλή, ενεργοποιούνται εθνικά πρωτόκολλα που οδηγούν στη λήψη προληπτικών μέτρων (όπως το κλείσιμο του εναέριου χώρου), καθώς και σε αντιδρονικά μέτρα από ευρύ φάσμα λύσεων. Παρότι οι διαδικασίες αυτές αποφασίζονται και εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο, είναι αναγκαίο να υποβληθούν σε προσομοίωση ακραίων καταστάσεων βάσει σεναρίου διασυννοριακών απειλών ή απειλών από πολλαπλούς φορείς, αλλά και βάσει αναδυόμενων απειλών, όπως τα σμήνη δρόνων ή οι μικροσκοπικοί δρόνοι.

Επιπλέον, σε πολύ χαμηλό ύψος, η αντιμετώπιση των δρόνων απαιτεί χρόνους αντίδρασης μόλις λίγων δευτερολέπτων και εξαιρετικά συγχρονισμένες διαδικασίες στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα, οι οποίες εξακολουθούν να παρουσιάζουν ανομοιομορφία σε διασυννοριακό επίπεδο. Η ασυμμετρία κόστους μεταξύ των απειλών χαμηλού κόστους και των περιορισμένων αμυντικών μέσων, σε συνδυασμό με τη μαζικότητα και τον κορεσμό, δυσχεραίνει τη διατήρηση του κατακερματισμού. Οι αποκλίσεις ως προς τα μορφότυπα δεδομένων, την ταξινόμηση και τις αλυσίδες αναφοράς δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση κοινής εικόνας σε χαμηλό ύψος και περιπλέκουν τον καταλογισμό ευθύνης στο πλαίσιο υβριδικών σεναρίων. Η αντιμετώπιση αυτών των κενών απαιτεί διαλειτουργικότητα, διακυβέρνηση και ταχεία επιχειρησιακή υλοποίηση σε όλα τα οικοσυστήματα.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι σημαντικό να θεσπιστούν σχετικές διαδικασίες και γραμμές επικοινωνίας ανάμεσα σε όλους τους παράγοντες, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, προτείνεται να καθιερωθεί, από κοινού με όλους τους σχετικούς στρατιωτικούς και μη στρατιωτικούς παράγοντες, η διεξαγωγή ετήσιας άσκησης αντιμετώπισης δρόνων σε επίπεδο ΕΕ.

4.2. Στήριξη για την ανάπτυξη αντιδρονικών ικανοτήτων

Απαιτείται πολυεπίπεδη προσέγγιση που θα περιλαμβάνει πολλαπλούς επενεργητές (με συνδυασμό διαφόρων αντιδρονικών τεχνικών μέτρων) για την αντιμετώπιση του ευρέος φάσματος απειλών από μη συνεργάσιμους δρόνους. Τα αντίμετρα βασίζονται σε συνδυασμό ευρέος φάσματος λύσεων, όπως παρεμβολείς, λείζερ, μικροκύματα υψηλής ισχύος, συσκευές σύλληψης δρόνων, εξουδετέρωση κυβερνοαπειλών, καθώς και σκληρές κινητικές λύσεις, όπως δρόνοι επίθεσης μεμονωμένοι ή «σε σμήνη», πυροβόλα όπλα και βλήματα μικρού βληνεκούς και πυρομαχικά.

Όταν οι δρόνοι είναι συνδεδεμένοι με δίκτυο επικοινωνιών, ένα πιθανό μέτρο αντιμετώπισης περιλαμβάνει την ικανότητα διαταραχής, επιβράδυνσης, παρεμβολών ή τερματισμού της συνδεσιμότητας των κακόβουλων φορέων, χωρίς να επηρεάζεται η συνδεσιμότητα φίλων

δρόνων. Κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων εθνικών αρχών, οι φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την απαγόρευση της κάρτας SIM ή της μονάδας συνδεσιμότητας, την αναγκαστική αποσύνδεση ή την καθιέρωση προσέγγισης γεωπερίφραξης. Η Επιτροπή επεξεργάζεται επί του παρόντος εκτελεστική απόφαση για την εναρμόνιση των επιχειρησιακών και τεχνικών προϋποθέσεων για την ασφαλή λειτουργία τερματικών συσκευών όπως οι δρόνοι.

Υπό το πρίσμα της εξελισσόμενης κατάστασης στον τομέα της ασφάλειας, είναι σημαντικό και επείγον οι κρίσιμες υποδομές να διαθέτουν τον πλέον πρόσφατο αντιδρονικό εξοπλισμό και τα πλέον πρόσφατα αντιδρονικά συστήματα. Επομένως, σε πλήρη συμπληρωματικότητα με τις υπό εξέλιξη δραστηριότητες στον τομέα της άμυνας, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για την ανάληψη —μέσω **πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος— ενωσιακής πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη αντιδρονικών ικανοτήτων** όσον αφορά τις κρίσιμες υποδομές:

Πρώτον, με βάση τη χαρτογράφηση των αναγκών που περιγράφεται στην ενότητα 2, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να στηρίζει **την ανάπτυξη εγχώριων αντιδρονικών συστημάτων**, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη στήριξη καινοτόμων και κλιμακώσιμων προσεγγίσεων, κυρίως από νέους παράγοντες σε όλα τα αμυντικά και μη στρατιωτικά οικοσυστήματα. Με αυτή την προοπτική, θα συνεργαστεί με τη βιομηχανία και τα κράτη μέλη για τον καθορισμό τομέων προτεραιότητας για επενδύσεις στο πλαίσιο των αμυντικών και μη στρατιωτικών προγραμμάτων της ΕΕ, με σκοπό την επέκταση της προσέγγισης στο πλαίσιο του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας.

Δεύτερον, η Επιτροπή θα προτείνει **εθελοντική ενωσιακή πρωτοβουλία από κοινού αγορών αντιδρονικών συστημάτων**, με σκοπό την ανάπτυξη αντιδρονικών λύσεων σε κρίσιμες υποδομές. Στόχος είναι η μόχλευση της ικανότητας σύναψης προμηθειών των σχετικών οργανισμών της ΕΕ (π.χ. Frontex, EMSA, EFCA), καθώς και η δημιουργία συνεργειών με την πραγματοποίηση κοινών προμηθειών (συμπεριλαμβανομένων προεμπορικών ή καινοτόμων συστημάτων προμηθειών) υπό τη διαχείριση των αρμόδιων εθνικών υπουργείων, και συγκεκριμένα των υπουργείων άμυνας ή εσωτερικών, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA), του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις (ΜΔΣΘ), καθώς και του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (στο εξής: SAFE)²³, του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική πρωτοβουλία (στο εξής: EDIP)²⁴ και του έργου που επιτελεί ο συνασπισμός για τις δυνατότητες στον τομέα των δρόνων ή, εάν το επιλέξουν τα κράτη μέλη, της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας αντιδρονικής άμυνας, των πρωτοβουλιών «Παρατηρητήριο της ανατολικής πτέρυγας» και «Αεροπορική ασπίδα», καθώς και της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΕ για τον Εύξεινο Πόντο και του κόμβου θαλάσσιας ασφάλειας του Εύξεινου Πόντου.

4.3. Δημιουργία του «επιπέδου λογισμικού» των αντιδρονικών ικανοτήτων

Οι αποτελεσματικές αντιδρονικές δυνατότητες βασίζονται απαραίτητως σε σύστημα διοίκησης και ελέγχου (C2), το επίπεδο λογισμικού που επιτρέπει την ενσωμάτωση των αισθητήρων και

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1106 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2025, για τη θέσπιση του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE).

²⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και πλαίσιο μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και προμήθειας αμυντικών προϊόντων [COM(2024) 150 final].

των επενεργητών, όπως έχει καταδείξει η πείρα από την Ουκρανία. Για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση εξελιγμένων και συντονισμένων απειλών από δρόνους, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να αναπτύξουν από κοινού **κυρίαρχες ευρωπαϊκές ικανότητες διοίκησης και ελέγχου (C2)**, οι οποίες θα βασίζονται σε λογισμικό TN, υψηλό επίπεδο κυβερνοασφάλειας, προηγμένη κρυπτογράφηση, ασφαλές υπολογιστικό νέφος παρυφών και υπολογιστική ικανότητα υψηλών επιδόσεων. Οι εν λόγω λύσεις C2, οι οποίες είναι εκ σχεδιασμού διαλειτουργικές και εκ φύσεως διπλής χρήσης, θα πρέπει να μπορούν να λειτουργούν σε συνέργειες με τις ικανότητες εντοπισμού και να είναι σχεδιασμένες κατά τρόπο ώστε να συνδυάζονται με πολλαπλούς επενεργητές για την αντιμετώπιση κακόβουλων δρόνων. Θα πρέπει να επιτρέπουν την ενσωμάτωση παλαιότερου εξοπλισμού και την αλληλεπίδραση τόσο μεταξύ τους όσο και με σχετικά μη στρατιωτικά και αμυντικά συστήματα. Σύμφωνα με τη στρατηγική για την εφαρμογή της TN, τα γιγαντοεργοστάσια TN που δημιουργούνται επί του παρόντος, με την παροχή στήριξης από τον ενωσιακό προϋπολογισμό, αναμένεται να διευκολύνουν την ανάπτυξη των εν λόγω ικανοτήτων C2.

4.4. Αλληλεγγύη: Αντιδρονικές ομάδες ταχείας επέμβασης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης

Τα κράτη μέλη, όταν έρχονται αντιμέτωπα με απειλές ή προκειμένου να προστατεύσουν στοχευόμενες εγκαταστάσεις εν αναμονή εκδηλώσεων, πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να βασίζονται σε ενισχυμένη, ταχεία και κλιμακώσιμη ευρωπαϊκή αλληλεγγύη. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν η φύση ή η κλίμακα των απειλών υπερβαίνει τις ικανότητες αντιμετώπισης ενός κράτους μέλους.

Η Επιτροπή προτείνει τη συνεργασία με τα κράτη μέλη για τη σύσταση **αντιδρονικών ομάδων ταχείας επέμβασης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης**, οι οποίες θα μπορούσαν να λειτουργούν ως εφεδρικές μονάδες ταχείας ανάπτυξης, εξοπλισμένες με τις τελευταίες τεχνολογίες εντοπισμού και αντιμετώπισης, κατόπιν αιτήματος αρχής κράτους μέλους στο πλαίσιο μιας προσέγγισης αμοιβαίας συνδρομής. Το Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών θα μπορούσε να παρέχει την αναγκαία στήριξη, κατά περίπτωση. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο η δυνατότητα αυτή μπορεί να βασιστεί στην επέκταση των μηχανισμών συνένωσης και κοινής χρήσης των δικτύων επιβολής του νόμου²⁵ που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, στο συμβουλευτικό πρόγραμμα για την προστασία της ασφάλειας και στους οργανισμούς της ΕΕ (π.χ. Frontex) για την παροχή διασυννοριακής κάλυψης και την ανάπτυξη κινητών μονάδων στο πλαίσιο εκδηλώσεων υψηλού κινδύνου και μεγάλης εμβέλειας, με παράλληλη διατήρηση της διαλειτουργικότητας. Θα καταβάλει επίσης προσπάθειες σε συνέργεια με υφιστάμενες δυνατότητες, όπως οι ενωσιακές ομάδες ταχείας αντίδρασης σε υβριδικές ενέργειες.

4.5. Ενσωμάτωση αντιδρονικής ικανότητας στη διαχείριση των συνόρων

Τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ υπόκεινται σε σοβαρές απειλές από δρόνους σε τμήματα των χερσαίων και των θαλάσσιων συνόρων και στις γειτονικές τους περιοχές. Ο Frontex παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των απειλών αυτών. Αναπτύσσει δρόνους για την επιτήρηση των συνόρων στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων και προάγει τη διαλειτουργικότητα.

²⁵ Όπως το δίκτυο ασφάλειας έναντι υψηλού κινδύνου (HRSN) ή το δίκτυο ATLAS.

Η Επιτροπή θα στηρίζει τον Frontex στη διοργάνωση πιλοτικών προγραμμάτων για τους δρόνους και την αντιμετώπισή τους, ζωντανών επιδείξεων και προκλήσεων καινοτομίας με απονομή επάθλων σε ρεαλιστικά περιβάλλοντα συνόρων. Θα ενισχύσει την ενσωμάτωση των δρόνων και των αντιδρονικών δεξιοτήτων στην εκπαίδευση του μόνιμου σώματος. Ο Frontex θα παράσχει επίσης πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τα μοντέλα πολυεπίπεδης ανάπτυξης και τον διασυνοριακό χειρισμό συμβάντων.

Το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ) στηρίζει τα κράτη μέλη στη βελτίωση της επιτήρησης των συνόρων και του εντοπισμού απειλών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους δρόνους και τις αντιδρονικές ικανότητες. Η Επιτροπή αξιολόγησε τις αιτήσεις που έλαβε στο πλαίσιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων που αφορούσε εξοπλισμό ύψους 150 εκατ. EUR. Στόχος είναι η παροχή στήριξης στα κράτη μέλη για την αγορά μη επανδρωμένου εξοπλισμού εναέριας και θαλάσσιας επιτήρησης, με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη κοινών επιχειρήσεων από τον Frontex.

Επιπροσθέτως, τον Δεκέμβριο του 2025 δημοσιεύτηκε πρόσφατη πρόσκληση υποβολής προτάσεων ύψους 250 εκατ. EUR για την καλύτερη προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, μεταξύ άλλων έναντι δρόνων. Απευθύνεται στα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν αυξημένες και σύνθετες πιέσεις όσον αφορά τη διαχείριση των συνόρων και τους παρέχει στήριξη σε έναν ή περισσότερους από τους τρεις τομείς προτεραιότητας: την άμεση αγορά δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων για τα εξωτερικά σύνορα, την ενσωμάτωση δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων στα εθνικά συστήματα επιτήρησης των συνόρων και την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών και συστημάτων επικοινωνίας για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών που επηρεάζουν τα εξωτερικά σύνορα και τα σημεία διέλευσης των συνόρων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται σε διεθνείς αερολιμένες. Για τη διευκόλυνση της υλοποίησης και της διαλειτουργικότητας, η Επιτροπή προωθεί συντονισμένες προσεγγίσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μέσω κοινών / διασυνοριακών προμηθειών στον τομέα της καινοτομίας και κοινών προμηθειών, κατά περίπτωση.

4.6. Προς ένα κανονιστικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση δρόνων σε επίπεδο ΕΕ

Σήμερα, τα νομικά και επιχειρησιακά πλαίσια για την αντιμετώπιση της δραστηριότητας μη συνεργατικών ή μη ασφαλών δρόνων εξακολουθούν να είναι σε μεγάλο βαθμό κατακερματισμένα σε ολόκληρη την Ένωση, όπως κατέδειξε πρόσφατη ολοκληρωμένη μελέτη χαρτογράφησης των κανονιστικών πλαισίων των κρατών μελών για τα αντιδρονικά συστήματα.

Τα περισσότερα κράτη μέλη βασίζονται σε διάσπαρτες νομοθετικές διατάξεις για την αεροπορία, την αστυνομία, την άμυνα και τις τηλεπικοινωνίες, ενώ λίγα μόνο είναι τα κράτη μέλη που έχουν αρχίσει να αναπτύσσουν ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές για την αντιμετώπιση των δρόνων. Ορισμένα κράτη μέλη δεν διαθέτουν καν σχετικούς εθνικούς κανόνες. Οι φορείς εκμετάλλευσης μη στρατιωτικών και κρίσιμων υποδομών δεν διαθέτουν συνήθως νόμιμη εξουσία για την εξουδετέρωση απειλητικού δρόνου. Η εφαρμογή ενεργητικών μέτρων μετριασμού, όπως οι παρεμβολές, η πλαστογράφηση σημάτων (spoofing) ή η κινητική παρέμβαση, εξακολουθούν να περιορίζονται σε στρατιωτικές και εξειδικευμένες αστυνομικές

μονάδες λόγω των αυστηρών κανόνων που ισχύουν για τις παρεμβολές στο ραδιοφάσμα και την αεροπορική ασφάλεια. Ως εκ τούτου, ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης μπορούν να εντοπίζουν απειλές, αλλά δεν μπορούν να τις αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά, γεγονός που καθυστερεί την εξουδετέρωση και αυξάνει τους κινδύνους για την ασφάλεια.

Επομένως, είναι αναγκαίο να εξεταστεί το ενδεχόμενο επέκτασης του πλαισίου της ανακοίνωσης του 2023 σχετικά με την αντιμετώπιση των απειλών που θέτουν οι δρόνοι προς ένα **σύνολο κοινών δεσμευτικών και μη δεσμευτικών κανόνων για τις αρχές των κρατών μελών και τους ιδιωτικούς φορείς εκμετάλλευσης**, ώστε να αποσαφηνιστούν οι ρόλοι και οι εντολές όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων, μεταξύ των οποίων και οι ιδιοκτήτες κρίσιμων υποδομών. Το εν λόγω πλαίσιο θα μπορούσε να περιλαμβάνει ελάχιστες απαιτήσεις επιδόσεων για τα αντιδρονικά συστήματα, εναρμονισμένη ορολογία και ταξινόμηση, ολοκληρωμένη παρακολούθηση, στήριξη της πλατφόρμας αναφοράς συμβάντων και κίνητρα για τυποποίηση. Θα πρέπει να διασφαλίζει ένα βασικό επίπεδο ανθεκτικότητας για τα κράτη μέλη και να εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς το πλαίσιο για τη νόμιμη χρήση δρόνων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα δρομολογήσει μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τις πιθανές επιλογές για τη **θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για την αντιμετώπιση δρόνων σε επίπεδο ΕΕ έως το 2030**. Παράλληλα, προκειμένου να καλυφθούν βραχυπρόθεσμες ανάγκες, η Επιτροπή θα εκδώσει **σύσταση σχετικά με την αντιμετώπιση των απειλών που θέτουν οι δρόνοι, η οποία θα περιλαμβάνει λεπτομερή καθοδήγηση για τους υπαλλήλους επιβολής του νόμου**.

Βασικές δράσεις όσον αφορά την αντιμετώπιση:

Με τη διαδικασία του επείγοντος, η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη:

- **Θα προκηρύξει, έως το δεύτερο τρίμηνο του 2026, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την ανάληψη εθελοντικής ενωσιακής πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη αντιδρονικών ικανοτήτων όσον αφορά τις κρίσιμες υποδομές με βάση:**
 - ο επισκόπηση των ενωσιακών αναγκών αντιδρονικών ικανοτήτων διπλής χρήσης·
 - ο κοινό πιλοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης αντιδρονικών ικανοτήτων·
 - ο **εθελοντικές από κοινού αγορές** για την προστασία κρίσιμων υποδομών·
 - ο ανάπτυξη αντιδρονικών ικανοτήτων στα θαλάσσια και χερσαία σύνορα (μέσω της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ύψους 250 εκατ. EUR στο πλαίσιο του ΜΔΣΘ).
- Στο πλαίσιο της υπό εξέλιξη ανάπτυξης γιγαντοεργοστασίων TN, θα στηρίζει τις **εγχώριες ικανότητες C2 διπλής χρήσης που λειτουργούν με TN για αυτόνομα περιουσιακά στοιχεία**, με σκοπό την ανάπτυξη κυρίαρχων λύσεων λογισμικού.
- **Θα καθιερώσει τη διεξαγωγή ετήσιας ενωσιακής άσκησης μεγάλης κλίμακας όσον αφορά την ασφάλεια / το σχέδιο στρατηγικής για τους δρόνους**, με σκοπό τη δοκιμή της διασυνοριακής συνεργασίας και των στρατιωτικών / μη στρατιωτικών συνεργειών (πρώτη άσκηση το φθινόπωρο του 2026).

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις επαφές με τα κράτη μέλη προκειμένου:

- **Να δρομολογήσει μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για την αντιμετώπιση των δρόνων σε επίπεδο ΕΕ**, το οποίο θα καθορίζει κοινή ελάχιστη βάση αναφοράς για τις αρχές των κρατών μελών και τους ιδιωτικούς φορείς εκμετάλλευσης κρίσιμων υποδομών.
- Να εκδώσει **σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την αντιμετώπιση απειλών που θέτουν οι δρόνοι για τους υπαλλήλους επιβολής του νόμου**.
- **Να στηρίζει τον Frontex στη χρήση δρόνων για τους σκοπούς της ενισχυμένης επιτήρησης των συνόρων**, μέσω κοινών επιχειρήσεων, πιλοτικών προγραμμάτων για τους δρόνους και την αντιμετώπισή τους, καθώς και ζωντανών επιδείξεων.
- Να διερευνήσει, έως το τέταρτο τρίμηνο του 2026, τη σύσταση **αντιδρονικών ομάδων ταχείας επέμβασης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης**, με σκοπό την ενίσχυση της αλληλεγγύης και της αμοιβαίας συνδρομής έναντι απειλών από δρόνους.
- Να παροτρύνει τα κράτη μέλη να **αναπτύξουν το κατάλληλο νομικό πλαίσιο** που θα καθιστά δυνατή τη λήψη αποτελεσματικών διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων εξουδετέρωσης, έναντι των απειλών από δρόνους, καθώς και την ενδυνάμωση των ιδιωτών ιδιοκτητών κρίσιμων υποδομών ώστε να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα.

5. Ενίσχυση της αμυντικής ετοιμότητας της Ευρώπης έναντι των απειλών που θέτουν οι δρόνοι

Εκτός από την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ έναντι του ευρέος φάσματος απειλών που θέτουν οι δρόνοι, είναι επίσης αναγκαίο να ενισχυθεί περαιτέρω η αμυντική ετοιμότητα της Ευρώπης για την αντιμετώπιση των απειλών από δρόνους, λαμβανομένου υπόψη ότι η χρήση δρόνων αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος του σύγχρονου πολέμου. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρώπη αντλεί διδάγματα από τον απρόκλητο πόλεμο στην Ουκρανία, καθώς και από το καινοτόμο οικοσύστημα που δημιουργήθηκε για την ταχεία προσαρμογή στη δυναμική του πεδίου της μάχης.

Από αμυντική άποψη, η αυξανόμενη χρήση των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων αντικατοπτρίζει ευρύτερες εξελίξεις στο περιβάλλον ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των ταχύτερων επιχειρησιακών ρυθμών, των δραστηριοτήτων που βρίσκονται κάτω από το όριο των ένοπλων συγκρούσεων, καθώς και της αυξανόμενης αλληλεπίδρασης μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα. Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν όχι μόνο τη διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων, αλλά και ευρύτερες παραμέτρους που σχετίζονται με την προστασία εδαφών, τη διασφάλιση κρίσιμων πόρων και τη συνολική αμυντική ετοιμότητα.

Οι δρόνοι χρησιμοποιούνται σε ευρύ φάσμα στρατιωτικών λειτουργιών, μεταξύ άλλων στη συλλογή πληροφοριών, στην επιτήρηση και αναγνώριση, στις επιθέσεις, στην προστασία των δυνάμεων και στην υλικοτεχνική υποστήριξη. Από την άλλη πλευρά, οι αντιδρονικές δυνατότητες αποτελούν πλέον αναπόσπαστο στοιχείο της επιβιωσιμότητας των δυνάμεων και της ελευθερίας ελιγμών, ιδίως σε αμφισβητούμενα και κορεσμένα περιβάλλοντα.

Οι δρόνοι και τα αντιδρονικά συστήματα αποτελούν έναν από τους τομείς δυνατοτήτων προτεραιότητας που προσδιορίζονται και συμφωνούνται από τα κράτη μέλη. Στον **χάρτη πορείας για την αμυντική ετοιμότητα** υπογραμμίζεται η ανάγκη να αντιμετωπιστεί η δυνατότητα αυτή κατά προτεραιότητα. Τα έθνη που ηγούνται στη συγκεκριμένη προσπάθεια και άλλα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της ύπατης εκπροσώπου, κυρίως μέσω του ενεργού συντονιστικού ρόλου του ΕΟΑ, έχουν ξεκινήσει ήδη τις εργασίες για τους δρόνους και την αντιμετώπιση των δρόνων στο πλαίσιο ειδικού τομέα δυνατοτήτων προτεραιότητας για την αντιμετώπιση πολύ συγκεκριμένων ελλείψεων ικανοτήτων. Άλλες παραπλήσιες δυνατότητες εξετάζονται σε τομείς δυνατοτήτων όπως η αντιαεροπορική και αντιπυραυλική άμυνα, το πυροβολικό, ο ηλεκτρονικός πόλεμος και η τεχνητή νοημοσύνη. Η εν λόγω ομάδα συντονισμού παρέχει το πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να αντιμετωπιστούν από κοινού οι αλληλεξαρτήσεις, καθώς και οι προκλήσεις διαλειτουργικότητας και οι επιχειρησιακές εξαρτήσεις. Θα πρέπει να χρησιμεύει ως κύριο μέσο συντονισμού των προσπαθειών των κρατών μελών για την επίτευξη των στόχων αμυντικής ετοιμότητας που έχουν συμφωνηθεί, μεταξύ άλλων μέσω της σύνδεσης των προτεραιοτήτων όσον αφορά τις δυνατότητες με τα σχετικά μέσα βιομηχανικής στήριξης.

Όσον αφορά τη χρηματοδοτική στήριξη, ο τομέας δυνατοτήτων προτεραιότητας για τους δρόνους και την αντιμετώπιση των δρόνων αποσκοπεί στην προμήθεια και την προώθηση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής ικανότητας στον τομέα των ιπτάμενων δρόνων μέσω ειδικών στόχων και χρονοδιαγραμμάτων και με την κινητοποίηση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική πρωτοβουλία (EDIP) και του μέσου SAFE. Η Επιτροπή θα εντείνει τη στήριξη που παρέχει για τον σκοπό αυτό, μεταξύ άλλων μέσω των συνεργατικών πλαισίων του EDIP [δομή για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα εξοπλισμών (στο εξής: SEAP), ευρωπαϊκό αμυντικό έργο κοινού ενδιαφέροντος (στο εξής: EDPCI)], μέσω της διευκόλυνσης του διαλόγου με τη συμμαχία στον τομέα των δρόνων και της βιομηχανικής χαρτογράφησης σε συνοχή με τις δράσεις που περιγράφονται ανωτέρω. Οι εργασίες αυτές θα παράσχουν στοιχεία για την

ευρωπαϊκή πρωτοβουλία άμυνας έναντι δρόνων, καθώς και για την πρωτοβουλία «Παρατηρητήριο της ανατολικής πτέρυγας», οι οποίες προτείνονται στον χάρτη πορείας για την αμυντική ετοιμότητα.

Η Επιτροπή και η ύπατη εκπρόσωπος θα προωθήσουν την **ευρωπαϊκή πρωτοβουλία άμυνας έναντι δρόνων**, με σκοπό τη στήριξη της συνοχής μεταξύ των προσπαθειών για την ανάπτυξη δυνατοτήτων και των επιχειρησιακών και βιομηχανικών προσπαθειών σε ενωσιακό επίπεδο, για την επίτευξη των προτεραιοτήτων αμυντικής ετοιμότητας, μεταξύ άλλων στον μη στρατιωτικό τομέα, στον τομέα των συστημάτων διπλής χρήσης και στον στρατιωτικό τομέα, και με οριζόντιο τρόπο, σε συντονισμό με τις υπό εξέλιξη εργασίες στο πλαίσιο των προσπαθειών του σχετικού συνασπισμού τομέων δυνατοτήτων προτεραιότητας.

Οι εργασίες αυτές θα βασιστούν κυρίως στην πείρα της Ουκρανίας από το πεδίο της μάχης σε τομείς διαλειτουργικών συστημάτων διαχείρισης δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διοίκησης και ελέγχου (ενσωμάτωση), των συστημάτων εντοπισμού (επίγνωση) και των οικονομικά αποδοτικών συστημάτων επενεργητών (αντιμετώπιση). Η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία άμυνας έναντι δρόνων θα πρέπει να στηρίζει μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές επιχειρησιακές εξαρτήσεις σε ολόκληρη την αλυσίδα επιχειρησιακής αντιμετώπισης. Θα έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός βιομηχανικού οικοσυστήματος τελικών χρηστών, φορέων καινοτομίας και γραμμών παραγωγής που θα είναι σε θέση να παράγουν αποτελέσματα όταν αυτό είναι αναγκαίο. Για την αντιμετώπιση επιθέσεων από σμήνη δρόνων απαιτούνται διαλειτουργικά δομοστοιχειωτά συστήματα, τα οποία βασίζονται σε ανοικτή αρχιτεκτονική. Τα συστήματα αυτά είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την πραγματοποίηση αντεπιθέσεων σε βάθος. Θα πρέπει να κινητοποιηθούν ισχυρές συνέργειες με την ανάπτυξη συστημάτων C2 διπλής χρήσης για την προστασία κρίσιμων υποδομών. Αυτό θα συμβάλει επίσης στην πρωτοβουλία **«Παρατηρητήριο της ανατολικής πτέρυγας»** σε τομείς όπως η δημιουργία βιομηχανικής βάσης για τους δρόνους και τις αντιδρονικές δυνατότητες, η αντιαεροπορική και αντιπυραυλική άμυνα, η έγκαιρη προειδοποίηση, οι δυνατότητες C2 και διαχείρισης δεδομένων, εντοπισμού και επίγνωσης της κατάστασης, οι κινητικοί και μη κινητικοί επενεργητές, καθώς και οι επενεργητές ηλεκτρονικού πολέμου.

Οι προσπάθειες σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να οδηγήσουν στην επίτευξη **ολοκληρωμένων ευρωπαϊκών δυνατοτήτων δρόνων και αντιμετώπισης δρόνων** και να προσφέρουν μια πολυεπίπεδη συνολική προσέγγιση, ικανή να συνδέει αισθητήρες και επενεργητές σε ολόκληρη την Ένωση, να στηρίζει τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να εγγυάται τη συνεχή επίγνωση της κατάστασης.

Η ικανότητα επιτάχυνσης της ανάπτυξης ολοένα και πιο προηγμένων αμυντικών δυνατοτήτων των δρόνων και αντιμετώπισης των δρόνων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αμυντικής ετοιμότητας της Ευρώπης. Μέχρι στιγμής έχει διατεθεί συνολικά 1 δισ. EUR από το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (στο εξής: ΕΤΑ)** και τα πρόδρομα προγράμματά του για ευρύ φάσμα δράσεων έρευνας και ανάπτυξης που σχετίζονται με τους δρόνους. Η ΕΕ σκοπεύει να συνεχίσει τις επενδύσεις σε δρόνους και αντιδρονικές τεχνολογίες κατά την επόμενη διετία, **με προβλεπόμενο ποσό ύψους 200 εκατ. EUR στο πλαίσιο του ΕΤΑ.**

Επιπλέον, τα κράτη μέλη της ΕΕ πρόκειται να πραγματοποιήσουν σημαντικές επενδύσεις στην αγορά δρόνων και αντιδρονικών οπλικών συστημάτων τελευταίου τύπου με τη χρήση του **μέσου SAFE**. Οι επενδύσεις αυτές θα βελτιώσουν την ασφάλεια των συνόρων, τη στρατιωτική ετοιμότητα και τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ σε προαιρετικά επανδρωμένα συστήματα, ενώ θα ενισχύσουν παράλληλα την τεχνολογική και βιομηχανική βάση στον αμυντικό τομέα και θα μειώσουν την εξάρτηση από προμηθευτές τρίτων χωρών.

Η ΕΕ θα επιταχύνει επίσης την ανάπτυξη καινοτόμων και ανατρεπτικών παραγόντων στον τομέα των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων για την άμυνα. Με την επικείμενη πρωτοβουλία AGILE, η Επιτροπή θα προτείνει ένα νέο μέσο για τη στήριξη της ευέλικτης και ταχείας καινοτομίας στον τομέα των οικονομικά αποδοτικών αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών για τις ένοπλες δυνάμεις. Η πρωτοβουλία BraveTechEU αναμένεται επίσης να περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην ταχεία καινοτομία στον τομέα των αντιδρονικών λύσεων για την αντιμετώπιση πραγματικών επιχειρησιακών αναγκών που συμφωνήθηκαν με την Ουκρανία, οι οποίες θα προωθηθούν από κοινού με τον ΕΟΑ. Η Επιτροπή διευκολύνει επίσης την πρόσβαση σε (μετοχικά) κεφάλαια για τις εν λόγω εταιρείες, οι οποίες θα επωφεληθούν από το ταμείο χαρτοφυλακίου ύψους 1 δισ. EUR που βρίσκεται στο στάδιο της σύστασης σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων / το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕΠ/ΕΤΕ). Επιπλέον, όπως ανακοινώθηκε στον χάρτη πορείας για τον μετασχηματισμό της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ, η Επιτροπή θα δρομολογήσει τεχνολογικές συμμαχίες EUDIS, με τη δημιουργία ενός δικτύου νεοφυών / επεκτεινόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και ενόπλων δυνάμεων γύρω από τομείς δυνατοτήτων προτεραιότητας. Αυτό θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να ανταποκριθούν καλύτερα στις ανάγκες των κρατών μελών. Μία από αυτές τις τεχνολογικές συμμαχίες θα αφορά τους δρόνους.

Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να πραγματοποιήσουν επενδύσεις για τη επίτευξη ικανοτήτων μαζικής παραγωγής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, όπως συμβαίνει στον τομέα των πυρομαχικών, είτε για την ενεργό ανάπτυξή τους άμεσα είτε για την αποθήκευσή τους με σκοπό τη δημιουργία στρατηγικού αποθέματος. Στο πνεύμα αυτό, και κατόπιν συμφωνίας των κρατών μελών, το EDIP θα παράσχει στήριξη για τις ικανότητες βιομηχανικής παραγωγής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, στο πλαίσιο συνεργειών με την αντίστοιχη μη στρατιωτική πρωτοβουλία. Στο πλαίσιο των εργασιών αυτών, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η πρόσβαση της βιομηχανίας δρόνων σε κρίσιμες πρώτες ύλες μέσω της έρευνας για εναλλακτικές λύσεις ή μέσω της δημιουργίας αποθεμάτων, όπου απαιτείται. Επιπλέον, η Επιτροπή θα δώσει προτεραιότητα στην εφαρμογή του χάρτη πορείας για τον μετασχηματισμό της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ όσον αφορά την ανάπτυξη αμυντικών δυνατοτήτων των δρόνων. Μετά το 2027 το σκέλος άμυνας, ανθεκτικότητας, ασφάλειας και διαστήματος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, σε συνέργειες με άλλα σκέλη, θα προσφέρει ένα σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο, καθώς και ευελιξία για την κάλυψη των αναδυόμενων προτεραιοτήτων.

Τέλος, για την ενίσχυση της συνεργασίας με την Ουκρανία, η Επιτροπή δημιουργεί **συμμαχία με την Ουκρανία στον τομέα των δρόνων**, όπως ανακοινώθηκε στον χάρτη πορείας για την αμυντική ετοιμότητα. Η συμμαχία αυτή θα φέρει σε επαφή παραγωγούς συστημάτων, νεοφυείς / επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και μια κοινότητα φορέων καινοτομίας, με σκοπό την αξιοποίηση της πείρας και της βιομηχανικής βάσης της Ουκρανίας. Θα αλληλεπιδρά με τους τελικούς χρήστες, μεταξύ άλλων από την Ουκρανία, ώστε να είναι δυνατή η παροχή ταχειών λύσεων και η κινητοποίηση λύσεων που έχουν δοκιμαστεί στο πεδίο της μάχης. Θα διευκολύνει επίσης τις εργασίες σχετικά με την τυποποίηση, την πιστοποίηση και τη διαλειτουργικότητα. Θα συμβάλει στη σύσταση κοινών επιχειρήσεων και συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην ΕΕ και την Ουκρανία. Το διοικητικό συμβούλιο της συμμαχίας στον τομέα των δρόνων θα συντονίζει τις δράσεις με τα κράτη μέλη και τους εκπροσώπους της βιομηχανίας. Η συμμαχία θα λειτουργεί σε πλήρη συνέργεια με το βιομηχανικό φόρουμ για τους δρόνους D-TEC. Κατά περίπτωση, η συμμαχία στον τομέα των δρόνων θα αξιοποιεί το δίκτυο, τις γνώσεις και τις εταιρικές σχέσεις που δημιουργούνται από το επενδυτικό πλαίσιο για την Ουκρανία και την ευρύτερη εταιρική σχέση ΕΕ-Ουκρανίας.

Παράλληλα, η ενισχυμένη **συνεργασία ΕΕ-Ουκρανίας για την τιτλοποίηση και τη διαφοροποίηση της αλυσίδας εφοδιασμού** θα είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης στην παραγωγή δρόνων, ιδίως για τη **διασφάλιση της ικανότητας ταχείας κινητοποίησης και της διαθεσιμότητας κρίσιμων ηλεκτρονικών κατασκευαστικών στοιχείων**. Ο στόχος αυτός θα προωθηθεί ιδίως στο πλαίσιο της ειδικής ομάδας ΕΕ-Ουκρανίας για τη συνεργασία στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει επίσης, μέσω του πλήρους φάσματος των σχετικών μέσων και πρωτοβουλιών [μεταξύ άλλων μέσω της διερεύνησης της χρήσης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη (ΕΜΕ) και της αποστολής στρατιωτικής συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΜΑΜ)], να παράσχει κίνητρα και να στηρίζει **ανταλλαγές και προγράμματα κατάρτισης μεταξύ της Ουκρανίας και των κρατών μελών για χειριστές δρόνων, μηχανικούς και ειδικούς συντήρησης**.

Βασικές δράσεις όσον αφορά την αμυντική ετοιμότητα

Κατά προτεραιότητα, η Επιτροπή και η ύπατη εκπρόσωπος, στο πλαίσιο των αντίστοιχων προνομίων τους:

- Θα εντείνουν τη στήριξη της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη στον τομέα **δυνατοτήτων προτεραιότητας όσον αφορά τους δρόνους και τα αντιδρονικά συστήματα**, μεταξύ άλλων με την προώθηση της σύγκλισης και των συνεργειών μεταξύ των εργασιών του συνασπισμού του τομέα δυνατοτήτων προτεραιότητας και των σχετικών προσπαθειών ανάπτυξης δυνατοτήτων που βρίσκονται σε εξέλιξη, καθώς και με τη χρήση εργαλείων όπως το EDPCI και η SEAP. Οι προσπάθειες αυτές θα πλαισιώσουν την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία αντιδρονικής άμυνας και την πρωτοβουλία «Παρατηρητήριο της ανατολικής πτέρυγας».
- Θα στηρίξουν την ταχεία **βιομηχανοποίηση λύσεων δρόνων / αντιδρονικών λύσεων για αμυντικούς σκοπούς**.
- Θα αναλάβουν την πρωτοβουλία **«Συμμαχία με την Ουκρανία στον τομέα των δρόνων»**, με σκοπό την παροχή κινήτρων για τη δημιουργία ενός καινοτόμου βιομηχανικού οικοσυστήματος.
- Θα παράσχουν κίνητρα και στήριξη για **ανταλλαγές και προγράμματα κατάρτισης** μεταξύ της Ουκρανίας και των κρατών μελών για χειριστές δρόνων, μηχανικούς και ειδικούς συντήρησης.

6. Διεθνής συνεργασία

Η ενίσχυση της ασφάλειας της ΕΕ έναντι των απειλών που θέτουν οι δρόνοι μπορεί να προβλεφθεί μόνο σε ευρύτερο πλαίσιο και μέσω συνεργασίας με τους εταίρους. Η συνεργασία με την Ουκρανία βρίσκεται στο επίκεντρο του παρόντος σχεδίου δράσης. Πολλές από τις προβλεπόμενες δράσεις θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο εντατικής εταιρικής σχέσης με την Ουκρανία και σε όλα τα σχετικά σκέλη, με επωφελή αποτελέσματα τόσο για την Ουκρανία όσο και για την ΕΕ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης θα ξεκινήσει ειδική συνεργασία με κοντινές γειτονικές χώρες, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Νορβηγία, η Ελβετία, η Ισλανδία, αλλά και η Μολδαβία, με τους εταίρους στα Δυτικά Βαλκάνια, στη Μεσόγειο και στην περιοχή του Εύξεινου Πόντου, καθώς και με άλλους εταίρους που έχουν συγκλίνοντα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας με την ΕΕ, καθώς αναγνωρίζεται ότι οι εταίροι της ΕΕ είναι εκτεθειμένοι στο ίδιο είδος απειλών που θέτουν οι δρόνοι. Η ΕΕ έχει έντονο συμφέρον να δημιουργηθούν οι αναγκαίοι μηχανισμοί συνεργασίας με τους εταίρους, ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι ενδέχεται να υπεισέρχονται διασυνοριακές παράμετροι στην προστασία κρίσιμων υποδομών. Είναι επιτακτική η ανάγκη να προβλεφθεί μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης μεταξύ των εταίρων όταν εντοπίζεται απειλή.

Η ισχυρή συνεργασία ΕΕ-NATO όσον αφορά τους δρόνους και τα αντιδρονικά μέτρα είναι απαραίτητη για την ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης. Η Επιτροπή και η ύπατη εκπρόσωπος θα συμμετάσχουν σε τακτικές και δομημένες ανταλλαγές με το NATO, προκειμένου να προσδιοριστεί η αμοιβαία ενσωμάτωση δυνητικών αντιδρονικών λύσεων διπλής χρήσης, να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες.

7. Συμπέρασμα

Η ΕΕ πρέπει να αναλάβει ταχεία και αποφασιστική δράση για να αποτελέσει δυναμικό παράδειγμα αλληλεγγύης και ενότητας. Τα μέτρα που καθορίζονται στο παρόν σχέδιο δράσης έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να συμβάλουν, σε ενωσιακό επίπεδο, στην άμεση και βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση των συνεχών απειλών από δρόνους που τίθενται για την ΕΕ. Το σχέδιο δράσης καθορίζει μια ολιστική προσέγγιση αντιμετωπίζοντας το ζήτημα της προστασίας των κρίσιμων υποδομών και των εξωτερικών συνόρων, καθώς επίσης προτείνοντας την προσαρμογή της απαραίτητης νομοθεσίας για την ενίσχυση της ασφάλειας έναντι των δρόνων και την εφαρμογή των τελευταίων τεχνολογικών εξελίξεων για την ενίσχυση του εντοπισμού και τη βελτίωση της αντιμετώπισης.

Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να εκληφθεί ως δυναμική διαδικασία, η οποία πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με την εξέλιξη και τη φύση των απειλών. Οι δράσεις που παρουσιάζονται είναι προτάσεις προς τα κράτη μέλη για ενισχυμένη κοινή δράση και συνεργασία, με βάση την αρχή της συνευθύνης, για την αντιμετώπιση του ζητήματος σε όλο του το εύρος. Μετά την έγκριση του παρόντος σχεδίου δράσης, η Επιτροπή σκοπεύει να ξεκινήσει εντατική και δομημένη συζήτηση για το σύνολο των προτεινόμενων δράσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων της βιομηχανίας, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών μελών, ώστε να καθοριστεί σαφής ιεράρχηση των δράσεων.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο δημιουργίας, από κοινού με τα κράτη μέλη, στρατηγικού μηχανισμού για τον συντονισμό της υλοποίησης των μέτρων που προτείνονται στο παρόν σχέδιο δράσης, με τη σύνδεση των διαφόρων διαστάσεων και την εξασφάλιση στενής συνεργασίας με το Συμβούλιο. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να ορίσουν **εθνικό συντονιστή ασφάλειας για τους δρόνους**, ο ρόλος του οποίου θα είναι να επιβλέπει, να προωθεί και να προάγει την υλοποίηση του παρόντος σχεδίου δράσης σε εθνικό επίπεδο. Ο εν λόγω μηχανισμός δεν θα πρέπει να θίγει τις υφιστάμενες πλατφόρμες τεχνικής συνεργασίας στον τομέα αυτό. Η Επιτροπή θα δημοσιεύει ετήσια έκθεση απογραφής με βάση την εθελοντική συμβολή των κρατών μελών για την παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου δράσης.

